ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5875 17/30 ՄԱՅԻՍ 1905 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1323 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5875

درعلیه غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրութեան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ազգ. Հիւանդանոցին վերաբերեալ լուրեր ու տեղեկութիւններ այս օրերս սովորականէն աւելի առատութեամբ կը յաջորդեն իրարու, մեր թերթերուն մէջ, եւ բարեբաղդութիւն մըն է տեսնելը որ ամէնքն ալ նպաստաւոր հանգամանք մը ունին եւ օգտակար արդիւնքներու կը ձգտին, մինչդեռ եղած են ժամանակներ, ու չըլլանէր, ուր այդ մարդասիրական Հաստատութեան վրայ որ եւ է գրուած՝ քննադատութիւն ու գանգատ միայն կը պարունակէր։ Անշուշտ, կարելի չէ ըսել թէ Հիւանդանոցին նման բազմաթիւ պատսպարեալներ պարունակող ու բազմածիւղ գթութեան յարկ մը կրնայ բոլորովին զերծ մնալ ներքին թերութիւններէ, բայց այդ թերութեանց առաջնական բարձումը եւ մինչ նորանոր բարեքումներ ներմուծելու ջանքը ինքնին գոհացուցիչ երեւոյթ մը կը ցուցադրեն, որ այնքան պատուաբեր է արդէն Հոգաբարձութեան։ Եթէ աչքի առջեւ բերենք Հիւանդանոցին վիճակը այն թուականին ուր Վսեմ. Պօղոս էֆ. Կիւլպէնկեան ստանձնեց նախագահ Հոգաբարձութեան ատենապետութիւնը եւ այսօրուան վիճակը, այդ հինգ-վեց տարիներու ընթացքին մէջ ահագին տարբերութիւն մը պիտի տեսնենք դէպի լաւն, որուն համար որ եւ է աշխատութիւն չեն խնայած Հոգաբարձութեան անդամները, ոգեկից ունենալով Հիւանդանոցին բժշկական մարմինը, գլխաւոր պաշտօնէութիւնը, իւրաքանչիւրը իր սահմանին մէջ, ինչպէս նաեւ կարգ մը ծանօթ անձնաւորութիւններ, որոնք առանց Հոգաբարձութեան անդամակցելու, մասնաւոր նախանձախնդրութիւն մը ունին Հիւանդանոցին նկատմամբ, ամէն առթիւ օգտակար ծառայութիւն մը մատուցանելու պատրաստ։ Այս բարեկարգական տրամադրութիւնները ինչպէս նաեւ հանրութեան ալ վերաբերումը ոչ նուազ նպաստած են Հիւանդանոցին բարեկեցութեան գործին՝ լրագրական հրապարակութեանց հետ որոնք երբ ճշգրիտ ու անկեղծ դիտողութիւններ կը պարունակեն ու թերութիւններ մատնացոյց կ'ընեն, լիովին նկատողութեան կ'առնուին Հոգաբարձութեան կողմէ, ինչ որ իրաւունք կուտայ լրագրութեան՝ նոյն անկեղծութեամբ հրապարակել Հիւանդանոցին մէջ կատարուած բարեքումները, գնահատելի ձեռնարկութիւնները, ներմուծելի նորութիւնները։

Այս նորութեանց կարգէն է վերջերս հաստատուած ջուրի զտարանը որուն առողջապահական տեսակէտով ընծայելիք առաւելութիւնները աւելորդ է թուել։ Իսկ մեծագոյն նորութիւնն է Հիւանդանոցի նոր թեւին շինութեան սկսելու որոշումը, 1200 քառակուսի մեթր գետնի մը վրայ բարձրացնելու համար շէնք մը որ պիտի կրնայ պարունակել հարիւր առաջ երկսեռ հիւանդներ։ Յատակագիծը պատրաստուած է արդէն եւ Վարչութեան վաւերացումը ստացուելով՝ հիմնարկէքը պիտի կատարուի Համբարձման տօնին նախորդ չորեքշաբթին։ Թէ մասնաւորապէս ի՛նչ կարգի հիւանդներու պիտի յատկացուի այդ նոր յարկաբաժինը, չի ծանուցուեցաւ տակաւին, բայց ամէն պարագայի մէջ անոր շինութեամբը քիչ մը տեղ պիտի բացուի Հիւանդանոցին միւս մասերուն մէջ ուր, տեղ տեղ, խճողումը իր ծայրագոյն աստիճանին հասած է, պատսպարեալներուն թիւին յարաճուն բարձրացման հետեւանքով։

Փափաքելի էր որ ըլլային ներքին կարգադրութիւններն այնպէս մը արուէին որ, այդ Գ. թեւին շինութեամբ՝ նպաստաւորուէին աղջկանց որբանոցին առանձինները, լուացքի յարկ մը փոխադրելու համար Հիւանդանոցին մէջ, ուր կը շարունակեն մնալ, ջլախտաւորներու եւ հիւանդներու դրացի, իրենց մատաղ տարիքին բոլորովին անյարմար մթնոլորտի մը մէջ։ Աղջկանց որբանոցը անջատելու պէտքին վրայ այնքան անգամներ գրուած է, որ կրկնութեան մը պիտի ըլլար անոնց անդրադառնալը. Հոգաբարձութիւնը եւ Որբանոցի Խնամակալութիւնը իրենք ամէնէն առաջ համոզուած են այդ պէտքին, մօտէն տեսած ու դիտած ըլլալով ամէն բան։ Խնդիրը, նիւթական միջոցներու, դրամի վրայ է, եւ մօտաւոր ապագայի մը մէջ անշուշտ կարգը աղջկանց որբանոցին պիտի գայ, Հիւանդանոցի նոր թեւին շինութենէն ետքը, որուն գլուխ ելլելը յիշատակելի գործերէն մէկը պիտի ըլլայ Հոգաբարձութեան։

Համբարձման տօնին մօտաւորութիւնը յարմարագոյն առիթ մը կ'ընծայէր այս խորհրդածութեանց, Հիւանդանոցին վերաբերեալ լուրերու եւ տեղեկութեանց առատութեան հետ զոր յիշեցինք վերեւ։ Այդ օրը, Հիւանդանոցի պատսպարեալներուն գերագոյն մխիթարութեան օրն է, ուր եկեղեցական դասը՝ Պատրիարք Սրբազանին նախագահութեամբ՝ կ'օրհնէ զիրենք եւ հանրութիւնը իր մարդասիրական այցելութիւնը կուտայ Հիւանդանոցին, անձամբ տեսնելու մէկ տարուան շրջանին մէջ կատարուած բարելաւութիւնները, եւ իր բարոյական ու նիւթական գնահատումը նուիրելով։ Այդ տօնէն ետքը, որ հանդիսաւոր մըն է, Հոգաբարձութեան համար, կրնանք առիթ ունենալ աւելի մանրամասնօրէն գրելու Ս. Փրկչեան հաստատութեան վրայ։

Տ. Ա.

ԳՐՉԱԳԻՐ ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՄԸ

Բաբերդի Մայր եկեղեցիին բազմաթիւ գրչագիրներէն մէկն գեղեցկագոյն ձեռագիրն է այս գիրքը, որ՝ եթէ ոչ հնութեան գէթ նկարչական արուեստի տեսակէտով արժէքաւոր կրնայ համարուիլ, ըլլալով համակ «ոսկենկար եւ գունակ գունակ գեղօք զարդարեալ»։ Արդարեւ վարպետը իր երանգապնակին ամբողջ ճոխութիւնն ու մթերքը մսխեր, իր աշխատութեան բոլոր թափը տրամադրեր է, արուեստի գործ մը արտադրելու, գոյներու ամէնէն զանազանով ամէնէն ներդաշնակ ամբողջութիւն մը երեւան բերելու համար։

Գրչութեան թուականն է, ինչպէս կ'երեւի յիշատակարանէն, ՌՃԴ (1104+551=1655) այսինքն 250 տարուան հնութիւն մը ունի միայն։ Փոքրադիր է եւ երկէջեան, բայց խիտ աղուոր ու մաքուր բոլորագիրով մը գրուած բամպակէ թղթի վրայ։ Տողադարձներու մէջ տեղ տեղ վանկահատութեան սխալներ ունի, բայց առատօրէն՝ երբե՛ք։

Իւրաքանչիւր գլխի սկիզբը ծաղկանկարներով յարդարուած է, մինչ ալ գլուխներու սկզբնատառերը թռչնագիր, ծաղկագիր՝ ձկնագիր կամ կենդանագիր ըլլալու պայմանով։—Ցնցող կէտ արձակման վերաբերեալ պատմութիւնը Յովհաննու Աւետարանին է՛ն վերջը դրուած է՝ միւսներէն բաժան։ Անոր իր ամբողջ ներքին արժէքը, որ ո՛չ հնութեան եւ ոչ ալ գրական ա՛ եւ է հետաքրքրական ու նշանակելի կողմ մը ունի, սակայն արուեստի տեսակէտէն դիտելու համար կ'արժէ աչքէ անցընել իր նկարները։

Չորս աւետարաններէն առաջ եւ անջատ անջատ հետեւեալ պատկերները դրուած են։ Աւետումն. Ծնունդ՝ ուր Յովսէփ ծնրադրած է Յիսուսի առջեւ եւ երեք մոգերն ալ մէկուսի կանգնած են։ Դարձեալ Ծնունդ, Մկրտութիւն, ուր երկու ափիբերան հրեշտակներ Յիսուսի աջ ու ձախ կողմերը կանգնած են։ Այլակերպութիւն։ Յարութիւն Ղազարու, ուր Ղազարոս պատանքապատ մարմնով կանգնած է գերեզմանին մէջ եւ Մարթա ու Մարիամ երկիւղած յարգանքով մը խոնարհած կ'երկրպագեն Յիսուսի։ Յիսուսի հանդիսաւոր մուտքը Երուսաղէմ՝ նստած իշոյ եւ աւանակի վրայ. բազմութեան մէջ կին մը կայ որ պատառ մը գրկած է եւ ուր անշուշտ քուրը մանկան փաթթուած է։ Մեծ ընթրիքը. Յիսուս՝ իր աշակերտներով շրջապատուած։ Ոտնլուայ։ Սանահօք եւ բէօք կը տանին Յիսուսը։ Յիսուս դէպի Գողգոթա կը տարուի եւ Սիմոն Կիւրենացի շալկած է Յիսուսի խաչափայտը։ Խաչելութիւն։ Յարութիւն։ Համբարձումն։ Աստուածածին, աշակերտաց քով կանգնած, անոնցմէ կը դիտէ Յիսուսի երկինք բարձրանալը։ Սիոնի վերնատան մէջ աշակերտներու համախմբումը եւ Հոգեգալուստ։ Վերջին դատաստան, ուր մեղքի եւ առաքինութեան չափանիշը օգտակար կը տառանի, նժարը մերթ աջ մերթ ձախ հակելով եւ վիճակ մը ամէնի, նոյն ինքն անեղ սանդարամետը, իր անդնդային կլափէն դուրս ձգած երկարած է բոցեղէն, փլատ լեզուն, որուն քովերէն արիւնը կը ցոլայ ուժգին, քանի՛ իր գլուխէն վերեւէ Միքայէլ հրեշտակապետին սուր աչքը դէպի ներս կը մխուի բերանէն։ Իսկ վարը գլխահակ, կեցած են անօրէն դիւագներով խառնիճաղանճ ամբոխ մը՝ օրհասական տագնապի մէջ, որոնք դատապարտութեան, վերջին վճռի կը սպասեն։

Այս առանձինն պատկերներէն յետոյ դրուած կան նաեւ շատ մը զարդանկարներ եւ խորաններ, որոնցմէ առջինը է որ կուգայ Մատթէոս Աւետարանչի՝ հրեշտակ մը առջեւը ծնկաչոք։ Մարկոս՝ առիւծը քովը, Ղուկաս իր եզով եւ Յովհաննէս՝ առջեւը արծիւ մը խոնարհած՝ կը գրէ, իւրաքանչիւրը իր Աւետարանին սկիզբը։ Ասոնցմէ զատ՝ լուսանցքներն ալ մանրանկարներով լեցուած են, իւրաքանչիւր տան մէջ յիշատակուած կարեւոր դէմքերն ու եղելութիւնները նկարուած են իրենց տարբեր լուսանցքին մէջ, ինչպէս երեք մոգերը, հրեշտակին Յովսէփի հետ խօսիլը։ Մարիամ ջորիին վրայ նստած, Յիսուս գիրկը եւ Յովսէփ ալ առեւէն Եգիպտոս կը փախչին։ Յովհաննէս Մկրտիչ «Ապաշխարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից» պատգամը կուտայ առաքեալները ձեռքին մէջ։ Քրիստոսի ծննդեան երգ Բեթլեհէմի հովիւները իրենց հօտերով, հովիւներէն մէկը սրինգ կը նուագէ, մէկ ուրիշը ցուպին կռթնած երկինքը կը դիտէ եւ գառնուկները սխրանքներուն եղեւէն կանանչ արօտավայրի մը մէջ կ'արածին կան։ Յիսուս Թզենին կ'անիծէ։ Յուդա յուսահատած, կը փորձէ ծառէն կախուիլ եւ սատանան եկած Յուդայի ոտքերուն տակ՝ սանդուխ կ'ըլլայ, որով չորս ոտքով բարձրանալով մը կը ձեռնտուէ, Յուդայի անձնասպանութիւնը դիւրացնելու բարեացակամութեամբ։ Այս տեսակ կնոջ բերնէն հոգի դուրս կ'ելլէն այլանդակ, բոլորն ալ նեղութեամբ ու խոժոռ։ Փոթորկալից օդին՝ նաւակով ծովուն վրայ կը ճամբորդեն Յիսուս եւ աշակերտները։ Յիսուս կը քնանայ, մինչ աշակերտները շփոթած ու սարսափահար կերպարանք մը առած են։ Կորաններ շարուած են եւ Յիսուս Կանայ Գալիլեացւոց հարսանիքին գինին կ'օրհնէ եւն.։ Վերջապէս բոլորն ալ ընտիր նկարներ, փայլուն, ոսկեզօծ ու վառ երանգներով զարդարուն, նաեւ նուրբ, գունազեղ, ու ճոխ վրձինով մը ներդաշնակուած, որոնք երեք դար առաջուան նկարչական արուեստին մանուածոյ գոյներու այնքան ներդաշնակ, այնքան մաքուր ու հաստատուն պատրաստութեան վրայ լաւ գաղափար մը կազմել կուտան։

ՎԱՆԱՍԷՐ

Բաբերդ

ՎԱՃԱՌԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԺԲ.

Սան-Բոնբուարի մեծ վաճառատունը.— Մեծ վաճառատան մը կազմակերպութիւնը. — Վարչութիւնն ու պաշտօնէութիւնը։

Աւելորդ է ըսել թէ Բիէր յօժարափոյթ ընդունեց այդ հրաւէրը. ուստի հետեւեալ օրը, առաւօտեան կանուխ, վերստին եկաւ մեծաքանակներու վաճառատունը։

—Ա՛հ եկաք, պարո՛ն, ըսաւ անոր Պ. Բիւօ՝ երբ տեսաւ զինք. վայրկեան մը սպասեցէք ու պատրաստ պիտի ըլլամ ձեզի ծառայելու։

Քիչ մը յետոյ վերադարձաւ։

—Ո՛հ, ըսաւ, ուրկէ՞ պիտի սկսինք։ Նախ, ինծի ըսէք թէ հոս ի՛նչ բան ամէնէն աւելի կը հետաքրքրէ ձեզ։

—Զգիտեմ բնաւ, պատասխանեց Բիէր, ինծի համար հոս ամէն բան նորանշան է. այնչափ քիչ գաղափար ունէի այսպիսի բաներու վրայով՝ որ շուարած եմ։ Սակայն ինչ որ թերեւս ամէնէն աւելի զարմանք պատճառեց ինծի, այն բարեկարգութիւնն է՝ զոր կը տեսնեմ ամէն տեղ. չեմ կրնար հասկնալ թէ ի՛նչպէս յաջողած էք բոլոր այս կնճռոտութիւններու մէջէն ելլել. այս մարդիկը, այս գնումները, պատրաստուելիք հաշուեցոյցները, փաթթուելիք ծրարները, ու յետոյ այս ապրանքները, համարակալութիւնը, անոնց վրայ մտածելն անգամ ապշութիւն կը պատճառէ ինծի։

Պ. Բիւօ խորհեցաւ վայրկեան մը. «Այդ, որպէս զի ձեր մեկնակէտ ընտրած տեղը հասնինք նորէն, հիմա սկսինք սկիզբէն ու վաճառքներն ընդունելու տեղն իջնենք։» Ու բանեցին ներքնայարկին ճամբան։

Հոն, մթոցեան գործունէութեան մէջ գտնուած փեթակի մը կը նմանէր. բեռնակիրներ փոքր հակեր կը բերէին, պաշտօնեաները վաճառքներ կը սաուգէին, ուրիշներ կը վերցնէին կը տանէին զանոնք. անդադրում երթեւեկ մը կար։ Եւ սակայն ո՛չ խառնաշփոթում, ոչ վարանում, ոչ ալ ժամանակի կորուստ. իւրաքանչիւր պաշտօնեայ ճշգրտօրէն գիտեր թէ ի՛նչ էր իր անձնական գործը, ու զայն կը կատարէր՝ առանց իր ընկերով մտադրուած ըլլալու։

Անհամբեր մեքենայի մը նման կը բանէին ամէնքն ալ։

—Հիմա պարզապէս պիտի տեսնենք թէ ի՛նչպէս տեղի կ'ունենայ ամէն բան, ըսաւ Պ. Բիւօ, եւ դուք անձամբ պիտի գտնէք ձեզ զարմացնող այս բարեկարգութեան գաղտնիքը։

Անոր թէ ո՛ւրկէ կը մտնեն բոլոր այն վաճառքները՝ որոնք մեզի կը հասնին ամէն օր երկրագնդին բոլոր կէտերէն. բոլորն ալ, առանց բացառութեան, հոս կը բերուին, ու ձեր առջեւը գտնուած սանդուխէն կ'անցնին, տարեկան աւելի քան հարիւր միլիոն արժէքով վաճառք։ Երբ վաճառքները հասնին, պաշտօնեաները խակոյն կը սաուգեն զանոնք, յետոյ կը դասաւորեն։

—Այս դասաւորումն է որ ինծի դժուար կը թուի, ըսաւ Բիէր։

—Ձեր կարծածին չափ դժուար չէ, հիմա պիտի տեսնէք. նախ իրեղէններու կարգեր կը կազմենք, ինչ որ կը կոչենք հաշուեճիւղ (comptoir) կամ վաճառաբաժին (rayon), մետաքսեղէններու վաճառաբաժին, բրդեղէններու վաճառաբաժին, հագուստեղէններու վաճառաբաժին, ձեռնոցներու վաճառաբաժին, եւայլն. այս առաջին դասաւորումը բաւական ամփոփ է բայց դժուար չէ։ Ամէնէն անփորձ մարդն անգամ, կրնայ միտքին դնել, ամէն ինչ որ մետաքսեղէն է եւայլն։

—Պա՛րզ է, իրօք։

—Վաճառքներն այսպէս դասաւորելէ յետոյ, մենք անոնց կը տանինք։ Իւրաքանչիւր վաճառաբաժին ունի մասնաւոր սրահ մը, ուրկէ կը հոլթոլթուի պէտք եղած վաճառքը, երբ անհրաժեշտ կը գտնեն վաճառքին քանակը։ Անոր ուրեմն մեր վաճառքները կը գտնուին իրենց յատուկ վաճառաբաժինին մէջ։ Իւրաքանչիւր վաճառաբաժինի գլուխ, պատասխանատու պետ մը կայ՝ որ զայն կը կազմակերպէ ու կը վարէ, գրեթէ ա՛յնպէս՝ ինչպէս պիտի ընէր վարպետ մը իր անձնական վաճառատան մէջ։

—Այնպէս որ իր հաշուեճիւղին տէրն է ան, իր ուզածին պէս կը վարէ գործերը, ըսաւ Բիէր։

—Բացարձակապէս տէրը չէ՛, ի՛նչ է վերահսկող ունի Վարչական Խորհուրդ մը՝ որ կը հսկէ անոր վրայ։ Լաւ գիտէք, այնպէս չէ՞, թէ մեքենայ մը չի բանիր առանձինն։ Որպէս զի բոլոր մասերը պաշտօնաբար կատարեն իրենց գործը, պէտք է որ մէկը հսկէ անոնց վրայ։ Արդ, հոս, այս մէկը, մեր Վարչական Խորհուրդին անդամներն են, որոնք կը հսկեն մեր վաճառականական մեքենային վրայ ու կ'ուղղեն զայն։

Վաճառաբաժնին պետը գաղափար մը կ'ենթարկէ վարիչներու քննութեան։ Եթէ անոնք հաւանին, վաճառաբաժինին պետն ազատ է գործելու։ Եթէ խնդիրը գնումներու վրայ է, կը մեկնի դէպ ի արտադրութեան մեծամեծ կեդրոնները. Լիոն կ'երթայ մետաքսեղէններու համար. Րուպէ եւ Ռէնս կ'երթայ բրդեղէններու համար, Էլպէօֆ, Սէտան, Մազամէ, Անգլիա՝ առեւտեղէններու համար. Վօժ, Անժէ եւ Շանպէ՝ նուրբ կտաւեղէններու համար եւայլն, կ'երթայ ամէն տեղ՝ ուր այսինչ կամ այնինչ մասնաւոր վաճառքները կ'արտադրուին։ Կ'ընէ իր ապսպրանքը, ու այն ատենէն սկսեալ, պիտի տեսնէք շրջանառումը (roulement)՝ վաճառքներու ժամանում, սաուգում, դասաւորում, վաճառում։ Բոլոր այս բաները ուղղութիւն կը ստանան միայն մէկ անձէ, որ է վաճառաբաժնին պետը՝ որուն գործերը կը քննուին ու կ'առաջնորդուին Վարչական Խորհուրդին կողմէ։

—Ուրեմն Վարչական Խորհուրդին անդամնե՞րն են վաճառատան բուն պետերը։

—Ներեցէ՛ք, կան նաեւ տնօրէններ։ Վարչական Խորհուրդին անդամները կ'ուղղեն մեր մեքենան, իսկ տնօրէնները զայն շարժման մէջ կը դնեն։

—Վերջապէս, ըսաւ Բիէր, ձեր վարչութիւնը կը յանգի այն բանին որ գրեթէ անկախ եղող վաճառաբաժիններ, վաճառատուններ միացուցած էք միեւնոյն յարկին տակ։

—Ու միեւնոյն տնօրէնութեան տակ, աւելցուց Պ. Բիւօ, այո՛, ճիշդ այդպէս է։

—Քանի՞ հաշուեճիւղ ունիք, հարցուց Բիէր։

—Հիմա 87 հատ ունինք։

Բիէր, զարմացած, կը շարունակէր առանց մտածելու ա՛յն թանկագին ժամանակին վրայ՝ զոր կորսնցնել կուտար իր առաջնորդին։

Այս վերջինը իր գրպանէն հանելով ժամացոյցը,

—Ահա կը հնչէ թղթաբերին ժամը, ըսաւ, կ'ուզէ՞ք նամակներու բացումին ներկայ գտնուիլ։

—Սիրայօժա՛ր, պարո՛ն, պատասխանեց Բիէր, հոս ամէն բան շահեկան է։

Ու երկուքը միասին իրենց քայլերն ուղղեցին դէպ ի մեծ սրահ մը, եւ պարոն մը՝ հաւանօրէն Վարչական Խորհուրդի անդամ մը ներս մտաւ՝ գրեթէ իրենց հետ հասած պահուն։

—Այս առաւօտեան թղթաբերով հասած նամակները քանի՞ քիլոկրամ են։

—Վաթսուն քիլոկրամ, պարո՛ն, պատասխանեց մէկը։

—Վաթսուն քիլոկրա՛մ, կրկնեց մտածելով, այս պաշտօններէն առաջ վե՛ր առ զարկեցէք, եւ շուտով։

—Ուրեմն նամակները կը կշռէ՞ն, ըսաւ Բիէր ցած ձայնով մը։

—Գիտէք անշուշտ թէ ոչ ոք մեզէն պիտի անցնէր համրել նամակները, որոնք չափազանց շատ են. ուստի կը կշռենք զանոնք, որպէս զի կարելի ըլլայ ենթադրաբար հաշուել թէ քանի՛ հոգի պէտք է զանոնք բանալու համար։ Գիտենք թէ երբ նամակներուն կշռոյթը 50 քիլոկրամը անցած ըլլայ, սովորական պաշտօնեաներն ալ չեն բաւեր ու օգնականներու պէտք կը զգացուի։

Քանի մը վայրկեան յետոյ, երբ վեց հազար նամակներ դրուած էին գրասեղաններու վրայ, 250 գրագիրներու առջեւ։

—Հիմա պիտի տեսնէք, ըսաւ Պ. Բիւօ, հոս, ինչպէս ամէն տեղ, ամենափոքր խառնաշփոթում տեղի չունենար։ Ամէն բան իբր մեքենական ճշդութեամբ կը կատարուի։

Իրօք նամակները բացուեցան, իւրաքանչիւր վաճառաբաժինի համար ու նիւթին համեմատ դասաւորուեցան, յետոյ բաշխուեցան։

—Մինչեւ բաշխումը կը հասկնամ, ըսաւ Բիէր, բայց վե՛րջը. վաճառաբաժնին պետերը ժամանակ ունենալու չեն պատասխանելու համար բոլոր այդ նամակներուն։

—Ո՛չ, անշուշտ, բայց տես թէ մենք ի՛նչ միջոց կը գործածենք. երբ այս նամակները տեղեկութիւններ առնելու կը վերաբերին, վաճառաբաժնի պետը պարզապէս կը գրէ լուսանցքին վրայ պատասխանին բուն միտքը, յաճախ երկտող մը կը բաւէ. այսպէս նօթագրուած նամակները այն ատեն կը տարուին թղթակցութեան գրասենեակը, ուր մասնաւոր պաշտօնեաներ կը խմբագրեն եւ կ'ուղարկեն։

—Հապա ապսպրանքնե՞րը, ըսաւ Բիէր, քանզի ապսպրանքի նամակներ ալ կ'ըլլան։

—Ա՛հ, պարզապէս, պարոն, կ'ուզէք իրերու կարգը թափանցել։ Լաւ, այս 6000 նամակներէն թերեւս 2000ը կը վերաբերին ապսպրանքներու, զորս անհրաժեշտ է այսօր իսկ ուղարկել, եւ անոնց համար յատուկ պաշտօնէութիւն կայ։

Առաջօրէն այցելեցին շատ մը պաշտօնեաներ, գաւառները ըլլալիք առաքումներուն ծրարը, ուր ամէն նա-

---

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 83

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԴԷՊԻ
ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԷ.
ԲԵՒԵՌԱՅԻՆ ԱՐՋԵՐԸ

—Բարեկամներս, արջերուն վրայ յարձակեցէք, զէնքեր առնելով, կացին մը ձեռք անցընելով։

Միակ բանը կը մնայ ընելիք։ Պէտք էր բնաջինջ ընել այդ գազանները։ Ուստի ամէնքն ալ նրբանցքին կողմը վազեցին, սանդուխին վրայ խռնուեցան, առաջնորդութեամբ Ճէսբըր Հապսընի։ Վերնատան վեր առնուեցաւ։ Հրազէնի հարուածներ պայթեցան ծուխի յորձանքներու մէջ։ Մարդկային ձայներ խառնուած էին մռնչիւններու եւ թափուած արիւնի։ Ամենախոր մթութեան մէջ կը կռուէին...

Բայց այս միջոցին լսելի եղան անակնկալ որոտումներ, եւ բուռն ցնցումներ շարժեցին գետինը։ Տունը մէկ կողմի վրայ ծռեցաւ. կարծես թէ խախտած ըլլար իր հիմերէն։ Պատերուն գերանները իրարմէ զատուեցան, եւ անոնց բացուածքներէն, Ճէսբըր Հապսըն ու իր ընկերները ապշահար տեսան որ արջերն ալ իրենց պէս խելայեղ, աղմկալից մէջէն խոյս կուտային մռնչելով։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ.
ՀԻՆԳ ԱՄՍՈՒԱՅ ՄԻՋՈՑԻՆ

Երկրաշարժ մը բուռն կերպով ցնցած էր ամերիկեան ցամաքի այդ մասը։ Բնականաբար, առանձին ցնցումներ յաճախադէպ ըլլալու էին այդ հրաբխային գետնին վրայ։ Երկրաշարժին եւ հրաբխային ժայթքումներու միջեւ գոյութիւն ունեցող առնչութիւնը անգամ մը եւս ապացուցուած էր։

Ճէսբըր Հապսըն հասկցաւ եղածը։ Սրտաճմլիկ անձկութեամբ մը սպասեց։ Գետնի քայքայում մը կրնար կուլ տալ ամրոցին բոլոր բնակիչները։ Բայց միակ ցնցում մը պատահեցաւ, որ աւելի հակահարուած մըն էր քան թէ ուղղակի ցնցում մը։ Լիճին կողմը ծանր աղմուկ եւ միջնորմները ղօղեց իրարմէ։ Յետոյ իր կայունութիւնը եւ անշարժութիւնը վերագտաւ գետինը։

Պէտք էր փութով դարմանել եղած աւերները։ Տունը թէեւ մէկ կողմի ծռած, սակայն բնակելի էր տակաւին։ Գերաններուն անջատումէն առաջ եկած բացուածքները խցեցին։ Վառարաններու խողովակները գէշ աղէկ նորոգուեցան խակոյն։

Արջերուն հետ մղուած կռուին ատեն զօրքերէն ոմանք վիրաւորուած էին. բարեբաղդաբար թեթեւ բաներ էին անոնք եւ պարզ դարմանումի մը կարօտ։

Այս պայմաններուն մէջ երկու դժնդակ օրեր անցուցին խեղճ մարդիկը, մահճակալներուն փայտերը եւ միջնորմներուն տախտակները այրելով։ Այս միջոցին Մաք Նապ եւ իր մարդիկը կատարեցին ամէնէն առողջական նորոգութիւնները։ Հիմերուն ցիցերը, ամրապէս մխուած հողին մէջ, բնաւ տեղի տուած չէին, եւ շէնքին ամբողջութիւնը հաստատ կը կենար։ Բայց սա ակներեւ էր թէ գետնաշարժը փոփոխութեան ենթարկած էր ծովեզերքին հարթ մակերեսը։ Ճէսբըր Հապսըն ժամ առաջ կ'ուզէր իմացած ըլլալ, որովհետեւ մինչեւ մէկ ատեն կրնային վտանգել գործակալութեան ապահովութիւնը։ Բայց անողոք ցուրտը արգելք կ'ըլլար ամէնուն՝ դուրս թափառելու։

Սակայն դիտուած կարգ մը նշաններ ցոյց կուտային թէ մօտաւոր ժամանակի մը մէջ փոփոխութիւն պիտի կրէր օդը։ Աստղերուն մէջէն նուազ պայծառ կ'երեւար երկինքը։ Յունուար 11ին, ծանրաչափը իջաւ քանի մը աստիճան։ Շոգիներ կը կազմուէին օդին մէջ, ու անոնց խտացումը պիտի նուազեցնէր ցրտութեան աստիճանը։

Արդարեւ, յունուար 12ին, հովը հարաւ-արեւմտեան փոխուեցաւ, ընդհանուր տեղացող ձիւնի մը ընկերացած։ Արտաքին ջերմաչափը գրեթէ մէկէն ի մէկ բարձրացաւ զերոյէն վեր աստիճանի (9 սանթիկրատ՝ սառէն վար)։ Այնքան դժնդակ ցուրտի ենթարկուած այդ ձմեռողներուն համար զգալի բարեխառնութիւն մըն էր ասիկա։

Այդ օրը, առաւօտեան ժամը տասնմէկին, ամէնքը դուրս ելան։ Կարծես թէ յեղակարծօրէն ազատ արձակուած գերիներու խումբ մըն էր։ Բայց բոլորովին արգիլուած էր ամրոցին շրջափակէն հեռանալ՝ գազաններու չհանդիպելու համար։

Տարուան այդ շրջանին, արեգակը հորիզոնէն ելած չէր տակաւին, բայց հորիզոնին բաւական մօտիկ ըլլալուն՝ վերջալոյսը երկար կը տեւէր։ Առարկաները որոշ կերպով կը տեսնուէին երկու մղոն տարածութեան մը վրայ։ Ճէսբըր Հապսընի նայուածքը առաջին անգամ դարձաւ այն գետնին վրայ՝ զոր կերպարանափոխ ըրած էր գետնաշարժը։

Արդարեւ, զանազան փոփոխութիւններ առաջ եկած էին։ Այն ապառաժը, որով կը վերջանար Պօթէրոթի հրուանդանը, մասամբ ցամաքած ու ժայռէն խոշոր կտորներ ինկած էին ծովեզերքին կողմը։ Այնպէս կ'երեւար թէ հրուանդանին ամբողջ զանգուածը հակած էր լիճին կողմը, սարաւանդին վայրը այլափոխելով, որուն վրայ կը հանգչէր ամրոցը։ Ընդհանրապէս, ամբողջ գետինը հակած էր դէպ ի արեւմտեան կողմը, եւ վեր բարձրացած՝ արեւելեան կողմէն։ Հողին ստացած այդ նոր դիրքը սա ծանրակշիռ հետեւանքը պիտի ունենար որ լիճին եւ Բոլինս գետին ջուրերը հորիզոնական տեղափոխութիւն մը պիտի ունենային, սառերը հալածին պէս։ Հաւանական էր որ արեւմտեան մասը ողողուէր։ Անշուշտ գետակը իրեն համար նոր ուղի մը պիտի փորէր, ինչ որ վտանգի պիտի ենթարկէր իր գետաբերանին վրայ գտնուած բնական նաւահանգիստը։ Արեւելեան եզերքի բլուրները շատ հակած կը թուէին։ Բայց գալով արեւմտեան մասերուն, չէր կարելի գաղափար մը կազմել, շատ հեռու ըլլալնուն։ Գետնաշարժի հետեւանօք առաջ եկած փոփոխութիւնը կարելի էր սապէս ամփոփել. տասնաւոր չորս-հինգ մղոն տարածութեան մը վրայ՝ իր հորիզոնական դիրքը կորսնցուցած էր գետինը, զառիվար մը ձեւացնելով արեւելքէն դէպ ի արեւմուտք։

(Շարունակելի)

հանգ ունէր իր մասնաւոր տեղը. օտար երկիրներ ըլլալիք ուղարկուածներուն ճիւղը, ուր ամէն երկիր իր մասնաւոր տեղն ունէր: յետոյ անցան համարակալութեան սենեակը: Ու ամէն տեղ գտան միեւնոյն դրութիւնը եւ միեւնոյն ճշդութիւնը:

—Լա՛ւ, բարեկամս, ըսաւ Պ. Բրաօ, այն կարգն ու կանոնը, այս ճշդութիւնն ու այս արագութիւնը, որոնք զարմանք կը պատճառեն ձեզի, արդիւնք են միակ սկզբունքի մը, Աշխատութեան բաժանումին:

Մինչեւ փոքր վաճառատունը պարտաւոր է ամէն բանի վրայ հսկել, զբաղիլ լոկ գնումներով, վաճառումով, համարակալութեամբ եւն, իւրաքանչիւր անձ իր ուշադրութիւնը կը դարձնէ միայն մէկ կէտի, այն բանին՝ որուն ընդունակ է լաւապէս: Վաճառողը կը զբաղի մասնաւորապէս վաճառումով, արկղապանը՝ իր դրամարկղով, համարակալը՝ իր հաշիւներով:

Բնականաբար, իւրաքանչիւրը, որովհետեւ այսպէս միայն մէկ մասով կը զբաղի, շատ ճարպիկ կ'ըլլայ անոր մէջ, ուր այս ճարպիկութիւններուն ամբողջութիւնը կ'ընծայէ այն արդիւնքը՝ զոր կը տեսնէք:

Բայց հիմա պարտաւոր եմ ձեզմէ զատուիլ եւ իմ վաճառատեղիս վերադառնալ. քաջալերուած եմ թէ նորէն պիտի տեսնուինք:

Բիէր անոր ջերմագին շնորհակալութիւն յայտնեց, բոլոր այն [illegible] զոր կրած էր իրեն համար, եւ հեռացաւ իր տեսուչին պալատէն դիւթուած. շատ բաներ տեսած էր եւ հիմա իրեն կը թուէր թէ կը սկսէր հասկնալ բուն վաճառական կազմակերպութիւնը:

ԺՕԶԷՖ ՇԱԷՆ-ՊԷՐ

Թարգ. Կ. Ա. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ

Վերջին լուրեր.— Նաւային ճակատամարտը.—Ռուսական նաւատորմը.—Թոգօ ծովակալը:

Երէկուան հեռագիրները ծանուցին թէ այնքան օրերէ ի վեր սպասուած նաւային ճակատամարտը կատարուեր է Քորէայի նեղուցին մէջ: Ամերիկեան հեռագիր մը նոյն իսկ ծանոյց թէ Ռուսերը կորսնցուցած են Պորոտինօ զրահաւորը եւ ուրիշ չորս մարտանաւեր: Այսուհանդերձ կարելի չէ բացարձակ կարծիք մը յայտնել այդ լուրին վրայ, որոնք թէեւ տարբեր աղբիւրներէ կը հաղորդուին, եւ սակայն որոշ բան մը չեն յայտներ: Բանի մը օր առաջ անգլիական հեռագիր մը [illegible] տալով կը ծանուցանէր թէ ճապոնական զրահաւորները եւ յածանաւերը միշտ Մազամփօյի առջեւ կը գտնուին՝ Քորէայի նեղուցին մէջ: Առաջին անգամ ըլլալով անպաշտօն կերպով կը ծանուցուէր Թոգօ ծովակալին տեղաւորութիւնը: Նախապէս հաղորդուած լուրերէն կարելի կ'ըլլայ սա հետեւութիւնը հանել վերջին լուրէն թէ ճապոնական մարտանաւերը հեռացած են Մազամփօյէն: Միթէ Ռոժեսթվենսքիին դիմաւորելու համար էր: Կարելի է: Ընդհարումը տեղի ունեցա՞ծ է: Այդ ալ կարելի է, բայց ոչ թէ որոշ: Սա միայն յայտնի է որ ռուսական նաւատորմը դէպ ի Պոլիի նեղուցը ճամբայ ելած է, որ Ցուշիմա կղզիին հարաւային կողմը կ'անցնի: Լաւ ըսած կղզիին հիւսիսային կողմէն: Հոն երկու խումբեր կան կղզեակներու՝ Պաթանէ եւ Պալյանան, որոնց մօտ ռուս ծովակալը կարելի է ապաստանարաններ ունի, սակայն չի կարծուիր որ այդ տեղերը կեցած ըլլայ, քանի որ երէկուան հեռագիրները ճակատամարտ մը ծանուցին: Ռոժեսթվենսքի, Ցուշիմայի արեւելեան կողմէն դառնալէ առաջ, կ'երեւայ թէ աւելի կարճ ճամբով մը դէպ ի Քորէայի նեղուցը գացած է: Նաեւ կար ծանօթէն շատ աւելի արագ յոլովուած է, վասն զի չորրորդ օրուան կէսօրէն առաջ անոր նաւատորմին առաջին նաւերը Ցուշիմայի ջրանցքին մուտքին առջեւ տեսնուած են: Անկէ վերջ ի՞նչ պատահած է: Թոգօ հեռացա՞ծ է. ճակատամարտ կատարուա՞ծ է: Ճապոն ծովակալը ի՛նչ ծրագիրներ ունի: Ի՛նչ են Ռոժեսթվենսքիի մտադրութիւնները: Այս հարցումներուն նկատմամբ մինչեւ հիմա որոշ տեղեկութիւն մը չկայ: Թօքիոյի մէջ լռութիւնը կը շարունակէ: Բեդերսբուրկի մէջ ալ բնականաբար կը պահեն անհանգիստ տեղեկութիւնները: Տիրող կարծիքի մը նայելով կ'երեւայ թէ Ռուսերը կ'աշխատին մեկուսացնել կղզի մը հասնիլ Խաղաղականի մէջ, յետոյ Քամչաթքա երթալ եւ անկէ Վլատիվոսթոք: Կը կարծուի նաեւ թէ Թոգօ կարելի եղածին չափ պիտի ջանայ չընդունիլ ընդհանուր ճակատամարտ մը եւ թէ միայն իր հակառակորդը նեղելով պիտի բաւականանայ, իր նաւերը անվթար պահելով: Այդ կարծիքները սակայն չեն համապատասխաներ օրուան վերջին լուրերուն եւ առայժմ անկարելի է այս հակասութիւնները իրարու հետ հաշտեցնել, քանի որ սակաւին որոշ տեղեկութիւն մը չկայ: Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, սակայն, կ'երեւայ թէ Թոգօ ճակատամարտի ձեռնարկած է: Մինչեւ վերջը չէր կրնար կենալ իր այդ պաշտպանողական դիրքին մէջ, վասն զի ճապոնական նաւատորմին երկարատեւ մէկ անգործութենէն կրնար ըլլալ որ ռուս ծովակալը օգտուի, իր ծրագիրը [illegible] գործադրելու համար:

ՎԵՐԻՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պիրիլեվ ծովակալին անուանումը.—Անոր յաջորդը.—Թշնամութիւնները Մանչուրիոյ մէջ:

Բարիզ, 26 մայիս.—Էքօ տը Բարիզին թղթակիցը կը հեռագրէ Բեդերսբուրկէն.— «Օրուան գլխաւոր դէպքն է հրատարակութիւնը կայսր. այն Ուքազին որով դեր-ծովակալ Նիքոլայեւ Բրոնչեւսքի նաւարանին եւ Պալթիքի նաւահանգիստներուն հրամանատար կը կարգուի՝ Պիրիլեւ դեր-ծովակալին տեղ: Ռուսիոյ ծովային պաշտօնարանը Ռոժեսթվենսքիի մասին լռականական ձեւով կը յայտարարէ թէ չի կրնար տեղեկութիւն հաղորդել, վասն զի ինք ալ լուր մը առած չէ: Բեդերսբուրկի մէջ այդ մասին շատ մը զրոյցներ կան, սակայն դժբաղդաբար բանաւոր չեն: Միակ ստոյգ իրողութիւնը այն է թէ Պիրիլեւ դեր-ծովակալը երէկ առաւօտէ ի վեր պաշտօնապէս հրամանատար կարգուած է Մեծ Ովկիանոսի ռուսական նաւային զօրութեանց եւ թէ այդ անուանումէն ալ կը հետեւի թէ Ռոժեսթվենսքի ասկէ վերջը Պիրիլեւի ստորադասեալը պիտի ըլլայ: Այս վերջինը այս իրիկուն Բեդերսբուրկէն ճամբայ կ'ելլէ եւ երեք շաբաթէն Վլատիվոսթոք կը ժամանէ: Մանչուրիոյ մէջ կացութիւնը անփոփոխ է: Ռուսերը ճապոնական յարձակողականին կը պատասխանեն ուժգին հակայարձակումով մը եւ նոյն իսկ հարկադրած են Ճապոնները՝ նահանջել մէկ քանի կէտերու վրայ: Ռուսիոյ ընդհանուր պաշտօնական թերթին մէջ, սակայն, չի կարծուիր որ այդ թշնամութիւնները նշան մը կազմեն յառաջիկայ մեծ ճակատամարտին: Կուն-Չու-Լինէն առնուած մէկ քանի հեռագիրներ ճապոնական շարժում մը ցոյց կուտան ռուսական կեդրոնին դէմ, բայց ուրիշ մանրամասնութիւն չեն հաղորդեր: Նորէն զրոյց կայ թէ Կաուլպարս զօրավարը Բեդերսբուրկ պիտի դառնայ, վատառողջութեան համար թողլով Բ. զօրաբանակին հրամանատարութիւնը: Այդ լուրը, սակայն, դեռ ստոյգ չի նկատուիր, բայց ստոյգ է որ Լինիեվիչի եւ Քուրոբաթքինի հաշտութիւնը շատ չէ տեւած եւ թէ երկու զօրավարներուն միջեւ հակառակութիւնը վերսկսած է, ինչ որ, հրամանատարութեան տեսակէտով, նպաստաւոր բան մը չէ:»

ՆԱՒԱՅԻՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պիրիլեվ ու Ռոժեսթվենսքի.—Անուանումի մը հետեւանքները.—Գաղտնապահութիւնը պատերազմի ատեն:

Լոնտոն, 26 մայիս.—Թայմզ հրատարակելով յօդուած մը պատերազմի ատեն գաղտնապահութեան մեծ կարեւորութեանը վրայ, կ'ըսէ.— «Որքան ալ ներողամիտ ըլլանք, դժուար չէ Ճապոններուն այն ճարտարութիւնը որով լրագրական թղթակիցներուն այս ծայրայեղ աչալրջութեանը մէջ կրցան բացարձակ գաղտնապահութիւն մը ունենալ, ինչ որ մեծապէս նպաստեց անոնց զօրաշարժութեանց յաջողութեանը: Միթէ զարմանալի չէ որ 60էն 80,000 հոգինոց բանակ մը, ինչպէս է Քավամուրա զօրավարինը, կրցած է Ճապոնի մէջ կազմուիլ, Եալուի գետաբերանը ցամաք ելլել, եւ ձմեռուան եղանակին մէջ երեք հարիւր քիլոմէթր ճամբայ կտրել եւ Մուքտէնի ճակատամարտին մասնակցիլ, մինչդեռ Քուրոբաթքին զօրավարը չէ կրցած անոնց ներկայութիւնը իմանալ լրագրական հեռագրէ մը: Ինչո՞ւ համար Ռուսերը, որոնք գրաքննութեան մասին ճարտար են, այդ տեսակէտով ալ շատ վար կը մնան ճապոնական մարդերէն: Այնպէս կ'երեւայ թէ աւելի կ'աշխատին իրենց հակառակորդին տեղեկութիւն հաղորդելու: Չէ՞ մի որ Պիրիլեվ ծովակալին անուանումը, իբրեւ հրամանատար Մեծ Ովկիանոսի նաւային զօրութեանց, բացարձակապէս կը ծանուցանէ: Եթէ անպատճառ գաղտնի պահուելիք լուր մը կար, այդ անուանումն էր: Պիրիլեվի անուանումը միակ մեկնութիւն մը կը վերցնէ՝ այն է թէ Ռոժեսթվենսքի հրամանատարութիւնը շարունակելու վիճակին մէջ չէ: Կարելի չէ ընդունիլ թէ ատենայեղ պաշտօն մը կը տրուի մարդու մը որ ճարտարութեան եւ կորովի մասնաւոր տեսակէտ օրինակներ տուած է: Ուրեմն հանդիսաւորապէս կը ծանուցուի Ճապոններուն թէ նաւատորմը, որ Ռուսիոյ գերագոյն յոյսը կը ներկայացնէ, հիմա իրեն իբրեւ հրամանատար ունի մարդ մը որ անկարող կը նկատուի այդ բեռը տանելու: Ո՛րքան ափսոս: Ի՛նչ հարկ կար ութ օրէ ի վեր հերքելու Ռոժեսթվենսքիի հիւանդ ըլլալը: Միթէ անկէ աւելի յստակ կերպով կարելի՞ էր ծանուցանել Թոգոյի թէ առիթը շատ հաղուադէպ է ռուսական նաւատորմին վրայ յարձակելու համար: Շատ դիւրին էր զգուշանալ այդ սխալումին: Երբ անգամ մը հաստատուէր Ռոժեսթվենսքիի անկարողացած ըլլալը, Պիրիլեվ ծովակալը, գաղտնի կերպով առանց յայտարարելու կարգուած, Վլատիվոսթոք կրնար երթալ որ եւ է պատրուակով: Իր հրամանատարութեանը վերաբերեալ պաշտօնագիրը գրպանն էր, եւ պէտք ունեցած միջոցին կրնար գործածել: Ամենէն կարեւորը այն էր որ նաւատորմին վտանգաւոր կացութիւնը պէտք էր գաղտնի պահել հակառակորդէն: Բացարձակ գաղտնապահութիւնը անհրաժեշտ էր, կամ թէ, Թօքիոյի մէջ դիւրութեամբ գործադրուածը եթէ Բեդերսբուրկի մէջ դժուար կ'երեւայ, պէտք էր ամէն բան ըսել եւ կացութիւնը անկեղծօրէն պարզել: Գէթ կարելի պիտի ըլլար գիտնալ թէ ի՛նչ է կացութիւնը: Ռուս կառավարութիւնը անգամ մը եւս կէս միջոցներ ձեռք առաւ: Թող տուաւ որ ամենէն մտացածին զրոյցները տարածուին Ռոժեսթվենսքիի մասին: Հերքումները, լռութիւնները իրար խառնեց, այնքան որ դեռ տեղեկութիւն չունինք այն ճշգրիտ պարագաներէն որոնք առաջ բերին հրամանատարութեան անկումը: Չենք գիտեր թէ Ռոժեսթվենսքի սաստիկ հիւա՞նդ է եւ թէ այդ հիւանդութիւնը թոյլ կուտայ անոր իր նաւատորմին սպառնացող վտանգներուն դիմադրելու: Բանէ մը տեղեկութիւն չունինք, միայն սա գիտենք թէ բան մը կայ որ գաղտնի կը պահուի, եւ այդ իսկ բաւական է մեզի մտահոգութիւն եւ վախ նաեւ պատճառելու:»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ռուսիա Չինու մէջ.— Ռուսիոյ համար նաւերու գնում.— Պուկուէնի գործը.— Մանչուրիոյ մէջ.— Պիրիլեվ ծովակալը.—Քուրոբաթքին եւ Լինեւիչ.— Հնդկաչինու մէջ:

Լոնտոն, 26 մայիս.— Թօքիոյէն թղթակիցը կը հեռագրէ Տէյլի Թելեկրաֆի.—«Ռուսիա ճնշում կը բանեցնէ Մոնկոլիոյ մէջ երկաթուղիի մենաշնորհ ձեռք բերելու համար եւ արտաքին առեւտուրին մէջ հաղիւ կը գնէ: Բէքինի ռուս դեսպանատան գործակատարը անմիջական պատասխան մը պահանջեց Մոնկոլիոյ չէզոքութեան մասին իր առած ծանուցման համար, յայտարարելով որ հակառակ պարագային ռուս զինուորներ պիտի ղրկուին նոյն տեղը:

— Տէյլի Քրոնիքլ կ'իմանայ թէ Ռուսիա քանի մը մարտանաւեր գնած է ուրիշ միջոցաւ: Այդ մարտանաւերը՝ չորս զրահապատ յածանաւ եւ երեք թորփիլաձիգ, որոնք երկուքը նոր ձեւով, կը վերաբերին Արժանթինի. Ռուսական եւ կէս հազար նաւազներ, այդ մարտանաւերուն յանձնուած, անցեալ շաբթու Լիպաւայէն ճամբայ ելեր են դէպ ի Նիւ-Եորք, ուր կը գտնուին նոյն մարտանաւերը ուրիշ դրօշի տակ եւ պիտի յանձնուին ռուս հրամանատարին:

—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ լրտեսութեան ամբաստանութեամբ ձերբակալուած Ֆրանսացի Պ. Պուկուէն, որ հիւանդանոց կը գտնուէր, երէկ հարցաքննուեր է առաջին անգամ ըլլալով: Ամբաստանութեան առարկան է [illegible] զինուորական գաղտնիքներու պահպանման օրէնքին: Ամերիկեան ազգութիւնը ընդունած Ֆրանսացի մը որ այդ գործին մասնակցութիւն ունի, Նակազաքիի մէջ ձերբակալուեր է: Այդ անձը Ճապոնէն Շանկայ յաճախակի ուղեւորութիւններ կը կատարէր:

—Մուքտէնէն ռուսական բանակէն թղթակիցը կը հեռագրէ մայիս 16 թուականով.— «Կարեւոր դէպքեր մօտալուտ կը նկատուին ամէն կերպով: Ճապոնները զինուորական կարգ մը ցոյցեր կը կատարեն Մոքտէնի հիւսիսային կողմը՝ արեւմտեան ճամբուն վրայ: Անոնց հեռադիտակներէն աւելի առաջ կ'երթան իրենց ծառայութեան մէջ գտնուող Թունկուզները: Ռուսերը մեծ դժուարութիւն կը քաշեն ամրութեանց շինութեան համար, գործաւորներ ուշացած ըլլալուն հետեւանքով: Զինուորները Մուքտէնի նահանջէն ի վեր, անպատրաստ մնալով քանի մը տեղեր փորած են՝ ձիերին դէմ պատսպարուելու համար: Անձրեւներու եղանակը յառաջ կայ առանց կը սկսի, որով հաւանաբար Մանչուրիոյ մէջ գործողութիւնները աւելի պիտի դժուարանան: Օտար զինուորական կցորդները Խարպին կը գտնուին Մուքտէնի ճակատամարտէն ի վեր:

—Իվինինկ Ստանտարտ հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Բեդերսբուրկէն.— «Պիրիլեվ ծովակալը վերին հրամանատարութիւնը պիտի ունենայ Նեպոկաթովի եւ Ռոժեսթվենսքիի ծովակալներու նաւատորմիղներուն կամ վերակազմուած նաւատորմիղներուն, որոնք կրնան կազմուիլ, եթէ Ռոժեսթվենսքի կարենայ յաջողութեամբ Վլատիվոսթոք ժամանել: Պիրիլեվ ծովակալը նաեւ պաշտօն ունի վարել այն նաւախումբը որ Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստին մուտքը կը պաշտպանէ: Պիրիլեվ ծովակալը նաեւ պիտի վարէ Վլատիվոսթոքի բերդին հրամանատարութիւնը: Նիքոլայեվսքի նաւահանգիստը իբրեւ գործողութեանց խարիսխ պիտի ծառայէ Սախալինի եւ արեւելեան ամբողջ ծովեզերքին պաշտպանութեանը համար: Հետեւաբար Ռոժեսթվենսքի պիտի չկրնայ ծովի վրայ նաւատորմի մը հրամանատարութիւնը վարել: Պիրիլեվի եւ Ռոժեսթվենսքիի միջեւ տիրող բարեկամութիւնը բնաւ հակառակութեան պատճառ պիտի չտայ իր պետերուն միջեւ:

Բարիզ.—Բեդերսբուրկէն կը հեռագրեն Մաթէնի.—Ռուսիոյ ընդհանուր բանակատեղին պաշտօնական տեղեկութիւն առաւ թէ Օեամա մարէշալը բազմաթիւ նոր զինուորներ ստացած ըլլալով, կը խորհի Ռուսերը վերջնականապէս ջախջախել այն առաջ ճակատամարտի մը մէջ որ կ'ուզէ որ զուգադիպի Թոգօ ծովակալին կողմէ Ռոժեսթվենսքիի ծովակալին դէմ մղուելիք ճակատամարտին:

Լոնտոն.— Թայմզի Բեդերսբուրկի թղթակիցը կ'իմանայ թէ Լինեւիչ զօրավարը պահանջեր է որ Քուրոբաթքինի զօրավարը ետ կանչուի:

Լոնտոն.—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Աննամի ֆրանսական իշխանութիւնները արգիլեր են Ճապոնէն ղրկուած եւ պատերազմին վերաբերեալ պարունակութիւն ունեցող լրագիրները, հանդէսները եւ գիրքերը: Միանգամայն թղթաբերները եւ հեռագիրներն ալ դադրեցուցած են: Պատերազմը սկսելէն ի վեր չորս նոր ամբարներ շինուած են Սայկոնի մէջ:

Սայկոն.—Խիստ հրամաններ տրուեցան՝ արգիլող ածուխի յանձնումը՝ ֆրանսական առագաստանաւերուն չէզոքներուն մէջ: Սայկոնի գերման հիւպատոսին խնդրանքին վրայ՝ Հանս-Մենցէլ ածխաբարձ շոգենաւին նաւազները բռնադատուեցան Ռբտուբայ մարտանաւին մէջ, վասն զի չէին ուզած ուղեւորիլ, պատերազմին վտանգներէն վախնալով:

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ՌՈՒՍ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐԸ
ԸՆԿՂՄԱԾ ԿԱՄ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

ՆԷՊՈԿԱԹՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ
ԳԵՐԻ ԻՆԿԱԾ

ՓԱՐԻԶ, 29 մայիս.— Թօքիոյէ առնուած լուրերու նայելով, Նէպոկաթով ծովակալը իր սպայակոյտին հետ գերի ինկեր է Ճապոններուն ձեռքը եւ թէ Ճապոնները կը հալածեն Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը:

—Անցեալ շաբաթ առաւօտ, Վուչաւնիի շրջակաները, Ճապոնները յարձակեցան ռուսական նաւատորմին մէկ մասին վրայ. յետոյ նոյն օրուան իրիկունը, կէսօրէն երկու ժամ վերջ, յարձակեցան Ռոժեսթվենսքիի նաւախումբին վրայ: Ռուսական տասներեք մարտանաւեր, բազմաթիւ փոխադրանաւեր եւ երկու թորփիլաձիգ կամ ընկղմեցան եւ կամ Ճապոններուն կողմէ գերուեցան: Ռուսական ամբողջ նաւատորմը մասնակցեցաւ ճակատամարտին: Մարտանաւերը Ճապոնի եզերքները դառնալով գացին: Ճապոնները յածանաւ մը եւ տասը թորփիլանաւ կորսնցուցին: Նաւային ճակատամարտը Ցուշիմա կղզիին մօտերը կատարուեցաւ: Օրէլ եւ Պորոտինօ ռուս մարտանաւերն ալ ընկղմեցան: Տակաւին մանրամասնութիւն չկայ:

ԼՈՆՏՈՆ.—(Պաշտօնական).— Լոնտոնի ճապոնական դեսպանատունը սա հեռագիրը հաղորդեց լրագիրներուն.

«Թօքիոյէ կը ծանուցանեն թէ մինչեւ հիմա սպասուած նաւային ճակատամարտը տեղի ունեցեր է Քորէայի նեղուցին մէջ: Ճապոնները ընկղմեր կամ գրաւեր են ռուսական տասներկու մարտանաւ՝ ամէնքն ալ զրահաւոր կամ զրահապատ յածանաւ: Ռուսական չորս նաւեր ընկղմեր են: Մանրամասնութիւն չկայ:»

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կ'ըսէ.— «Կասկածելի են այն զրոյցները թէ Պորոտինօ զրահաւորը եւ Նաւարին զրահաւորը որ, 10,370 թոնօ տարողութիւն եւ 620 նաւազ ունի, ընկղմած ըլլան, վասն զի այդ զրոյցները հաստատող ոչ եւ է լուր առնուած չէ: Կը կարծուի թէ վերագրեալ զրոյցները սուտ լուրեր են՝ անգլեւճապոնական աղբիւրէ հաղորդուած:»

—Սոյն աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով ցարդ կատարուած նաւային ճակատամարտին մէջ սա ռուսական մարտանաւերը ընկղմած են.—Քնեազ-Սուվարով զրահաւորը (ծովակալին նաւը) 13,730 թոնօ, 780 նաւազ, 16 խոշոր եւ 50 փոքր թնդանօթներով, Օզլիապլիա զրահաւորը 12,880 թոնօ, 760 նաւազ եւ 15 խոշոր եւ 48 փոքր թնդանօթ. Նաեւ Օրորա յածանաւը: Նաւային ճակատամարտին նկատմամբ ուրիշ մանրամասնութիւն չկայ եւ վերագրեալ ստոյգ տեղեկութիւնէն զատ եղած միւս զրոյցները բոլորովին ենթադրութիւններ են:

— «Սէնթրըլ Նիւզ» սա հեռագիրը ստացած է Թօքիոյի իր թղթակիցէն.

«Քորէայի նեղուցին մէջ կատարուած ճակատամարտին մէջ Ճապոնները խիստ կարեւոր կորուստներ ունեցան: Թօքիոյի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կատարեալ տեղեկութիւն չի հաղորդուիր: Այսու հանդերձ ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութիւններու նայելով ճակատամարտին սկիզբները Ռուսերը Ճապոններուն երեք յածանաւերը ընկղմեր եւ տասներկու թորփիլանաւերն խորտակեր են: Կը կարծուի թէ Ճապոնները ուրիշ մարտանաւեր ալ կորսնցուցած են: Ռուսական նաւատորմը դիւցազնաբար կը կռուի: Ճակատամարտը կը շարունակէ Քորէայի նեղուցին մէջ: Ասկէ աւելի մանրամասնութիւն տալ կարելի չէ:»

—Ռոյթէր սա հեռագիրը ստացած է Շանկայի իր թղթակիցէն.

«Այս առաւօտ ռուսական վեց փոխադրանաւեր, որոնք Պալթիքի ռուսական նաւատորմին համար ածուխ բերած են, կը պատրաստուէին Շանկայէն ճամբայ ելլելու, սակայն չինական պաշտօնեաները յանկարծ արգիլեցին անոնց մեկնումը եւ հրամայեցին որ նաւահանգիստը մնան [illegible]: Շանկայի ռուս հիւպատոսը խիստ բողոքեց այդ արարքին դէմ:»

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ռոյթէր կ'իմանայ թէ ռուսական նաւատորմէն Օրէլ եւ Պորոտինօ զրահաւորները, երեք յածանաւեր եւ նորոգութեան խումբէն պարունակող նաւ մը ընկղմեր են Քորէայի նեղուցին մէջ:

ԼՈՆՏՈՆ.—Ճապոնական դեսպանատան զեկոյցը կ'ըսէ նաեւ թէ ռուսական երկու թորփիլաձիգներ եւ երկու փոխադրանաւեր ալ ընկղմեր են:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Նակազաքիի ամերիկեան հիւպատոսը կը հեռագրէ արտաքին գործոց նախարարութեան թէ Քորէայի նեղուցին մէջ կատարուած ճակատամարտին մէջ ռուսական նաւատորմէն զրահաւոր մը եւ ուրիշ նաւեր Ճապոնները ընկղմեր են:

—Մ. Նահանգաց արտաքին եւ ծովային գործոց նախարարութիւնները հեռագիրներ ստացան՝ հաստատող թէ ռուսական Պորոտինօ զրահաւորը ընկղմած է Քորէայի նեղուցին մէջ:

—Ուաշինկթընի ռուսական եւ ճապոնական դեսպանատունները առայժմ պաշտօնական տեղեկութիւն չունին:

ԼՈՆՏՈՆ.— Շանկայէն կը հեռագրեն Մորնինկ Փոսթի.— «Բէքինէն առնուած հեռագիր մը նայելով, Ռոժեսթվենսքիի նաւատորմը, որ Ցուշիմայի մօտ յարձակումի մը ենթարկուած էր, դէպ ի հիւսիս կ'երթայ: Քորէայի նեղուցին մէջ ռուսական չորս մարտանաւեր ընկղմած են՝ Պորոտինօն ալ միասին: Կը կարծուի թէ Ռոժեսթվենսքի երեք մասի բաժնած է իր նաւատորմը: Առաջինը Վլատիվոսթոք հասնելու՝ մէկը Քորէայի նեղուցէն պիտի անցնէր, երկրորդը՝ Ցուկարուէն եւ երրորդն ալ՝ Լա Բերուզէն:

ԼՈՆՏՈՆ.— Փիլիպպեանց Ամերիկեան նաւատորմին հրամանատար Թրայն ծովակալը կը հեռագրէ Ուաշինկթըն թէ նաւային ճակատամարտի զրոյցներուն հետեւանքով ղրկած յածանաւը վերադարձեր եւ սա տեղեկութիւնները բերեր է.

«Ցուշիմայի նեղուցին մէջ ռուսական եւ ճապոնական նաւատորմերուն միջեւ կատարուած ճակատամարտը շատ սաստիկ էր: Ռուսական Քնեազ-Սուվարով, Նաւարին, Պորոտինօ, Օզլիապլիա եւ Օրէլ զրահաւորները ընկղմած եւ կամ պատերազմելու անկարող վիճակի վերածուած են: Ասկէ զատ մէկ քանի փոխադրանաւ, օժանդակ յածանաւ եւ թորփիլաձիգներ ալ ընկղմած են: Ճապոնական նաւատորմէն երկու յածանաւ, ութ թորփիլաձիգ եւ վեց թորփիլանաւեր ընկղմած են. ուրիշ քանի մը նաւեր ալ թեթեւապէս վնասուած են: Ռուսական նաւատորմէն մէկ քանի նաւեր ճակատամարտէն ազատելով դէպ ի Վլատիվոսթոք գացած են: Ճակատամարտին մէջ ռուս նաւազներէն երկու հազար հոգի մեռած եւ երեք հազար հոգի ալ վիրաւորուած են:

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոգօ ծովակալը կը հալածէ Ռոժեսթվենսքիի ծովակալը:

—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Թոգօ ծովակալին ձեռք բերած յաղթութիւնը աննկարագրելի խանդավառութիւն առաջ բերած է:

—Բեդերսբուրկէն կը հեռագրեն թէ ռուս կառավարութիւնը հաւանական նկատելով Վլատիվոսթոքի պաշարումը, որոշեր է այդ նաւահանգիստը գործողութեանց խարիսխ չընել եւ Նիքոլայեվսք նաւահանգիստը այդ նպատակին ծառայեցնել: Մինչեւ հիմա Ճապոնի պաշարման գիծը խզող ածխաբարձ շոգենաւերուն ամէնքն ալ Նիքոլայեվսք գացած են: Նոյն նաւահանգիստը մեծաքանակ պաշարեղէնք ստացած է Ամերիկայէն եւ Աւստրալիայէն:

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ֆրանսեւգերման յարաբերութիւնները.— Պ. տ'Էսթուռնէլ տը Քոնսթանի մէկ ակնառու յօդուածը:

Պերլին, 26 մայիս.— Թանի մասնաւոր թղթակիցը կը գրէ իր թերթին. «Հոս կէս-պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան առթիւ ղրկուելիք ֆրանսական պատուիրակութիւնը պարզ ձեւակերպութիւն ըլլալէ աւելի բան մըն է: Ինքնաբերաբար եղած այդ բարեկիրթ ընթացքը շատ լաւ կը գնահատուի հոս: Մտերմաբարապէս համակիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ ֆրանսական պատուիրակութիւնը, բայց երկու երկիրներու միջեւ առկախ գտնուող խնդիրները բանակցութեան առարկայ չպիտի ըլլան: Բրոֆէսէօր Շիման, յօդուած մը գրելով Քրէօյց Ցայթունկի մէջ, ի վեր կը հանէ Գերմանիոյ նկատմամբ առաջ եկած նպաստաւոր փոփոխութիւնը Ֆրանսայի մէջ: Պերլին ղրկուելիք պատուիրակութիւնը եւ նախագահ Պ. Լուպէի կողմէ հարսին եղած ընծաները յոյս կ'ընծայեն որ մօտաւոր ապագայի մը մէջ Ֆրանսա իր տեսակէտը պիտի հաշտեցնէ Գերմանիոյ տեսակէտին հետ՝ ի մասին Մարոքի խնդրին:

—Պերլինէր Թակպլաթ, իր այս առաւօտուան թիւին մէջ, կը հրատարակէ մէկ կարեւոր յօդուածը ֆրանսացի ծերակուտական Պ. տ'Էսթուռնէլ տը Քոնսթանի, իբր հետեւանք մայիս 15 թուով Թանի մէջ հրատարակուած յօդուածի մը, որուն մեծ նշանակութիւն տուաւ Գերմանիա: Թանի յօդուածին մէջ ծրագիր մը պարզուած էր ազգային շահերու պաշտպանութեան եւ միջազգային համաձայնութեան մը մասին: Պ. տ'Էսթուռնէլ տը Քոնսթանի յօդուածն ալ այդ նիւթին վրայ կը խօսի, ջատագովելով երկիրներու ընկերակցութիւնը՝ իբր ժողովուրդներու ընկերակցութիւն, անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութեան նման ֆրանքօ-գերման համաձայնութիւն մը կնքելու համար: Ֆրանսացի ծերակուտականը կը գրէ. «Այդ ընկերակցութիւնը պիտի դադրի երազ մը ըլլալէ այն օրը երբ Ֆրանսա եւ Գերմանիա հաշտուին, բայց հաշտութիւնը այն ատեն միայն կարելի է, երբ երկու կողմէն ալ անկեղծօրէն խօսելու քաջութիւն ունենանք: Բան մը առաջ, լռութիւնը պարտք մըն էր, իսկ այսօր վտանգ մը կը դառնայ: Խնդրին լուծումները որո՞նք են: Պատերա՞զմ... Մոռացո՞ւմ... Երկուքն ալ անկարելի են: Պատերազմը շատ մը վտանգներ ունի այսօր երկու կողմին համար ալ, մինչ կրնայ վերջնել. ռուսեւճապոնական պատերազմը շատ մը դասեր կը պարունակէ այս մասին: Մնաց որ, ո՞ւր պիտի ըլլայ պատերազմը: Ալզասի մէջ, գաղթակա՞ն Ալզասը: Երկու բանակներուն մէջ ալ զաւակներ ունի: Եղբայրասպան պատերազմ մը պիտի ըլլայ ատիկա: Մոռացումն ալ հնարաւոր չէ. Գերմանիայէն կարելի չէ յուսալ որ մոռնայ իր թափած արիւնը՝ մեր նահանգները իր երկրին կցելու համար, եւ ո՛չ ալ Ֆրանսայէն սպասելու է այդ բանը որ չի կրնար մոռնալ իր թափած արիւնը, զանոնք կորսնցնելու համար: Հետեւաբար երկու երկիրները իրարմէ զատուած են յիշատակներու ամենէն պատկառելիովը: Նոյն իսկ պէտք չէ մտածել որ այդ յիշատակը ջնջուի ժամանակին հետ, որովհետեւ ամենափոքր առիթը պիտի վերածածկէր զայն: Այդ մերձեցումը պիտի կատարուի «փոխադարձ զիջողութիւններով», որպէս զի յարգելի եւ ընդունելի ըլլայ երկու կողմին ալ. անոր գործը պիտի ըլլայ բարի կամեցողութիւններու, գիտութեան, երկու երկիրներու յառաջդիմութեան, գործը՝ գերման հոգիին՝ այս ազնիւ ձեռնարկին մէջ միացած իրարու. նաեւ տարիքն պիտի ըլլայ իրենց պատիւը եւ ազատական փրկութիւնը: Ֆրանքօ-գերման այդ մերձեցումը պատրաստելու համար՝ նախ սկսինք անհատներու մերձեցումը պատրաստել, երկիրներու մերձեցումը իրագործելու համար: Այսպէս ծառայած պիտի ըլլանք թէ՛ մեր երկրին եւ թէ բոլոր երկիրներուն:»

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԸ

Գերմանիոյ դեսպանին գտած ընդունելութիւնը.— Ֆրանսական դեսպանին ընթացքը:

Թանժէր, 25 մայիս.—Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ կոմս Թաթընպախ չորս անգամ ունկնդրութեան ընդունուած է Մարոքի վեհապետին կողմէ, որ շատ լաւ տրամադրութիւններ ունենալ կը թուի գերման դեսպանին նկատմամբ: Այս վերջինը, իրեն եղած ընդունելութենէն գոհ մնացած, որոշ առաջարկներ չպիտի ընէ վեհապետին, որդէն իսկ տրամադրութիւն ցոյց տալուն համար ի մասին բարենորոգմանց: Կ'ըսուի թէ հանրային շինութեանց ծրագիր մը պիտի տրուի Գերմանիոյ դեսպանին կողմէ, ի շահ անոր Գերմաններու: Ֆրանսական բանակցութիւնները առաջ կը տարուին անընդհատ կերպով: Հակառակ Մարոքի կառավարութեան ձգձգումներուն, ֆրանսական դեսպանը որոշած է յաջողապէս գլուխ հանել բանակցութիւնները՝ ընդունիլ տալու համար բարենորոգմանց ծրագիրը, նոյն իսկ ի շահ երկրին եւ ընդհանուր վաճառականութեան: Ֆրանսայի բանած այս ընթացքը, կ'ըսէ Թան, մեծ տպաւորութիւն առաջ բերած է Մարոքի կառավարական շրջանակներուն մէջ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պատերազմական նախարարին խօսած ճառը.—Ելմտական վիճակ.—Արտաքին քաղաքականութիւն:

Ուաշինկթըն, 27 մայիս.—Պատերազմական նախարար Պ. Թաֆթ, որ փոխանորդաբար արտաքին գործոց նախարարի պաշտօն ալ կը վարէ, երէկ Քոլամպուսի մէջ ճառ մը խօսեցաւ երկրին ելմտական եւ քաղաքական կացութեան վրայ: Ըսաւ թէ հասոյթի պակասը կ'աւելնայ միշտ (36 միլիոն տոլար է ներկայ տարեշրջանին մէջ), եւ եթէ շարունակէ այս նուազումը, հարկ պիտի ըլլայ ելմտական դրութիւնը փոխել կամ մաքսեր հաստատել ներածմանց վրայ: Ամէն պարագայի մէջ՝ արտադրութեան ներածումները նուազագոյն մաքսի մը պիտի ենթարկուին: Խօսելով արտաքին քաղաքականութեան, Պ. Թաֆթ անգամ մըն ալ պարզեց Մ. Նահանգաց միջամտող քաղաքականութեան սկզբունքը սպանիական Ամերիկայի մէջ: Արդէն իսկ, անցեալ տարի, այդ սկզբունքը յայտարարուած էր նախագահական պատգամագրի մը եւ պատերազմական նախարարին մէկ ճառին մէջ: Այդ միջամտութիւնը անհրաժեշտ է, ամէն անգամ որ վտանգի տակ կը գտնուի Մոնրոյի վարդապետութիւնը: Պարագաները այնպէս կը պահանջեն որ կարգի դնեն լատին հանրապետութեանց գործերը, զանոնք արդարացի պատճառներ չտալու համար Եւրոպային: Գալով Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Միացեալ Նահանգաց ունեցած շահերուն, ուր Փիլիպպեանները իրենց սեփականութիւնն են եւ հետզհետէ աւելի մեծ առեւտուր կ'ընեն, Պ. Թաֆթ ըսաւ թէ Ամերիկացիները իրաւունք կը պահանջեն որ իրենք այդ կողմերը մա՛ս ունենան ամէն խնդիրներու մէջ: «Պէտք չէ որ մոռցուի պատասխանատուութիւն մը գտնուի Մ. Նահանգաց եւ Փիլիպպեանց միջեւ, զոր ամերիկեան կառավարութիւնը իրեն համար պիտի պահէ մէկ եւ թերեւս քանի մը սերունդներու միջոցին, ջանալով անոնցմէ միշտ առաջնորդել դէպ ի կրթութիւն, բարգաւաճում, գիտութիւն եւ ինքնավարութիւն:»

ՎԱՐԺ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ.— Ռումէլիի երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 212 դ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1905 մայիս 18|31ին, ճիշդ կէս օրին, Օսմ. Հանրային Պարտքի կեդրոնատեղիին մէջ, հրապարակաւ եւ Օսմ. Կայս. Պանքային ներկայութեամբ:

Կ. Պոլիս 7|20 մայիս 1905 4-5

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Տպագրական Տեսուչ անուանուեցաւ Ներքին գործոց նախարարութեան գործառնութեանց փաստաթղթոց յանձնաժողովին պաշտօնեայ Թէվֆիք էֆ.։

—Տէօշ Ազանի կառավարիչի օգնական անուանուեցաւ Կէլիպոլիի կառավարիչի օգնական Անթուան Պիլլար էֆ., որուն յաջորդեց Տէտէաղաճի կառավարիչի օգնական Բալոյեանց էֆ.։

—Ականակուռ Իֆթիխարի պատուանշան տրուեցաւ բժշկական վարժարանին արտաքին ախտաբանութեան ուսուցիչ միւշիր Ճեմիլ փաշայի՝ իբրեւ վարձատրութիւն հաւատարմութեանը եւ այն բարուք եւ ճարտար ձեռքերուն համար զորս ըրաւ կայսերազուն իշխան Բուրհ. Ահմէտ էֆէնտիի գործողութեան առթիւ։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ բժշկական վարժարանին արտաքին ախտաբանութեան ուսուցիչի օգնական Ջնդոպեա Ճեմիլ պէյի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Գ. Քոնսթան, երէկ, Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։ Կայս. Պալատան կողմէ Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ եւ Բ. Դրան կողմէ Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները Սիրքէճիի կայարանը երթալով աջողերթ մաղթեցին. նաեւ Անգլիոյ, Ռուսիոյ եւ Մ. Նահանգաց դեսպանները, Օսմ. Պանքային Տնօրէններէն Բանքիրի պէյ, Հանրային Պարտքի, Ռեժիի եւ Անատոլըի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէնները, պալիքարական գործակատարը եւայլն։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Անգլիոյ եւ Պելճիքայի դեսպանները եւ Գերմանիոյ, Սերպիոյ եւ Իտալիոյ դեսպանատանց գործակատարները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անգլիոյ դեսպանը տեսակցեցաւ նաեւ պետական Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշայի հետ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ. — Ռումանիոյ դեսպանը Ռումանիոյ Թագաւորին եւ կառավարութեան երախտագիտութիւնները մատոյց յատ. Կայս. Գահոյից՝ Ուլահ հպատակներու մասին վերջերս եղած կայս. շնորհներուն համար։

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԷՆ կը հեռագրեն թէ մեծ հանդէսով կատարուեր է ռումանական Ռումանեա նոր շոգենաւին անուանակոչութեան հանդէսը։ Ներկայ գտնուեր են Թագաւորը, Թագուհին, նախարարները եւ դեսպանական մարմինը. նաեւ Կ. Պոլսոյ գերմանական եւ ռումանական դեսպանները որոնք գացած էին ներկայ գտնուելու Կ. Պոլիս-Քէօսթէնճէի ընդծովեայ հեռագրաթելին բացման եւ որոնք կիրակի Քէօսթէնճէ ժամաներ են։ Բրինչիպեսա Մարիա շոգենաւին մէջ սեղան մը տրուեր է ի պատիւ ներկաներուն։ Ցետոյ զբօսական պտոյտ մը կատարուեր է նոյն շոգենաւով։

—Քէօսթէնճէի մէջ Ռումանիոյ կառավարութեան կողմէ շինել տրուելիք մզկիթին կառուցման համար 120,000 ֆր. որոշուած ըլլալով, Երեսփ. Ժողովին մէջ ծափահարութեամբ ընդունուեր է այդ մասին խնդրուած վարկը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալ Նազըմ փաշայի շնորհուած Վեզիրութեան աստիճանին վերաբերեալ կայս. Մէնշուրը մայիս 12ին մեծ հանդէսով կարդացուեր է կառավարական պաշտօնատանը մէջ։

ԲԱՄԲԱԿԻ մշակութիւնը բարւոքելու եւ աւելի զարգացնելու մասին օսմ. հիւպատոսարաններէն պահանջուած տեղեկութիւնները հետզհետէ կը հասնին եւ կը յանձնուին ձեռնհաս պաշտօնատանն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Տեղեկացուեցաւ թէ զինուորական ջոկատ մը ղրկուած է՝ հալածելու երեսունի չափ այն պուլկար աւազակները որո՛նք Սելանիկի նահանգին մէջ Կիւմիւճէի եւ Եենիճէի կողմերը յարձակած էին իրենց գիւղերը գացող Քրիստոնեաներու վրայ։ Այդ աւազակները զէնքի դիմած ըլլալով, զինուորներն ալ փոխադարձաբար պատասխաներ են։ Աւազակներէն ոմանք սպաններ եւ միւսներն ալ ձերբակալեր են։ Այդ չարագործներուն կողմէ լեռը տարուած մէկ քանի Ցոյներ ալ ողջ ազատուեր են։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎԸ — Օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանները, երէկ, Չուպուքլը երթալով իրենց այցետոմսերը ձգեցին Խտիվին ապարանքը, բարի գալուստ մաղթելու համար Ն. Բարձրութեան։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայել գերմանացի Շաւնից կոմսին որ իր կնոջ հետ Պրուսայի, Գոնիայի, Էնկիւրիի եւ Իզմիրի կողմերը ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ գիտական ուսումնասիրութեանց համար։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն վաւերացնել Երուսաղէմի նորընտիր հիւպատոս Գ. Հէնրի Պէհէյցիքայի պաշտօ՛նը։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՐԱՆ առողջապահական հիւղին դեղ-նախագահ Շերիֆ Ահմէտ Հիլմի փաշա որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ։

ՊՈՌ-ՍԱՅԻՏԻ մէջ մայիս 13էն 15 ժանտախտէ երկու դէպք եւ մէկ մահ պատահեր են։

—Ցունուար 1էն մայիս 29 (Ն. Տ.) Եգիպտոսի մէջ 74 դէպքեր եւ 51 մահեր պատահեր են ժանտախտէ։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԵԱՆ. -Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ մայիս 9էն 15 պատահած մահերու թիւն է 239, որոնց 1ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 2ը՝ ծաղկախտէ, 1ը՝ Թիֆոյէ, 10ը՝ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ հինգշաբթի։

ՄԷՍԱԺԸՐԻԻ Բռովանս շոգենաւը որ քանի տարի առաջ ռուսական Ազով շոգենաւին ընդհարուելէն ընկղմեցաւ Թարփուռնէի քովերը, ծովէն պիտի հանուի սուզակներու միջոցաւ, որոնք երէկ գործի ձեռնարկելով, շոգենաւին վերաբերեալ կարգ մը իրեղէններ հանեցին։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ նաւամատոյցին կիչէին մէջ երկու Թրքուհիներ ոսկի մը մանրել տալու համար պաշտօնեան՝ Շէհապ էֆ.ն զբաղեցուցին եւ 500 դրուշ մանր դրամ պարունակող քսակ մը չորթեցին եւ փախան. Թէեւ քիչ ետքը ձերբակալուեցան, սակայն դրամը ուրիշին յանձնած էին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Այաթէֆանոսի մէջ Նիկոլ անուն մարդ մը ինքզինքը գնդակով վիրաւորեց եւ քիչ ետքը մեռաւ։

ՊՈԼՍՈՅ իսլամ աղքատներու հիւանդանոցին մօտերը՝ բանջարեղէնի պարտէզի մը մէջ Խալիլ եւ Սիւլէյման կռուի բռնուեցան. հոն գտնուող կիները սկսան պոռալ։ Խալիլ դանակը քաշելով ուզեց փախչիլ։ Ճեմալ անուն մարդ մը որ մօտերը կը գտնուէր, ձայնը իմանալով պարտէզ մըտաւ, բայց Խալիլ դէմը ելաւ։ Ճեմալ ուզեց զայն բռնել։ Խալիլ դանակը մխեց Ճեմալի կանակը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ. իսկ վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

Տե՛ս չորրորդ երես ՔԱՈՒԼՄԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Վաղուան Խառն Ժողովին պիտի ներկայացուի Հիւանդանոցի երրորդ մասին շինութեան ճարտարապետական յատակագիծը, Հոգաբարձութեան տեղեկագրովը, որուն մէջ շինութեան վերաբերեալ բացատրութիւններ կը տրուին։

Նոր շինուելիք մասը երկու յարկէ պիտի բաղկանայ, մէկը ընդհանուր հիւանդութեանց եւ միւսը վիրաբուժական գործողութեան ենթարկուելիք հիւանդներու համար։ Իսկ գետնայարկը պիտի յատկացուի սպասման սրահի մը, բերուած հիւանդի մը վրայ գտնուած զգեստները հանելու յատուկ սենեակի մը, ճիշդ դէմը ուրիշ սենեակ մը անոնց պահպանման համար, սենեակ մը մաքուր զգեստներ հագցնելու համար հիւանդին, եւ սենեակ մըն ալ այդ մաքուր զգեստները պահպանելու համար։ Նոյնպէս լոգարան մը նորեկ հիւանդները մաքրելու համար եւ մէջտեղը պաշտօնէից սենեակներ եւ սրահ մը։ Այդ յարկին վերի ծայրը կը գտնուի քալօրիֆեր մը որ պիտի բաւէ ձմեռ ատեն ամբողջ յարկը տաքցնելու, եւ փոխանակ տաք օդի՝ ջրաշոգի պիտի գործածուի՝ իբրեւ աւելի առողջապահական հիւանդանոցներու համար։

Այս գետնայարկին վրայ պիտի գտնուի վիրաբուժական գործողութեանց ենթարկուելիք հիւանդներու յատուկ սրահը։ Ամբողջ շէնքը եր. երկայնութեան վրայ երեք մասով պիտի շինուի. երկու ծայրերը արանց եւ կանանց համար, իսկ մէջտեղի բաժանումը բժշկաց, գործողութեանց եւ կամ մասնաւոր հիւանդաց համար։ Այդ երեք մասերը նրբանցքներով պիտի միանան իրարու։

Շէնքին ամենէն վերի յարկը մէկ քանի սենեակներ պիտի շինուին, Զուիցերիոյ բերուելիք հիւանդապահ մայրապետներու բնակութեան յատուկ։

Շինութեան գործածուելիք նիւթերուն համար ալ մասնաւոր հոգ պիտի տարուի։ Նոր շինուելիք յարկին գետինը ամբողջ մոզայիք պիտի ըլլայ մաքրութեան համար, եւ ներքին մասերը իւղաներկ։ Թէեւ շինութեան մէջ աւելի աղիւս պիտի գործածուի քան թէ քար, սակայն զանազան մասերու մէջ աւելի մեծ քանակութեամբ երկաթ պիտի գտնուի։ Շինութեան ծախք կ'ենթադրուի 10,000 ոսկի, որ պիտի հոգացուի մէկ երկու բարեսէր եւ բարեգործ անձնաւորութիւններու նըպաստով, Հոգաբարձութիւնը այս մասին նոր հանգանակութիւն կատարելու պէտք չպիտի ունենայ։

Այս շինութեան գործին մէջ կարեւոր մասնակցութիւն մը պիտի ունենայ Ցովհաննէս էֆ. Ցակոբեան, որ թէեւ հանրային գործերու մէջ ուղղակի՝ անձամբ գործակցութիւն չէ ունեցած, իր պարբերական անհանգստութեան պատճառաւ, սակայն կը հետեւի, կ'ուսումնասիրէ եւ կը նպաստէ ամէն բարեսիրական եւ կրթասիրական ձեռնարկներու։ Ցակոբեան էֆ. մանրամասն տեղեկութիւն առած է այս յատակագծին նկատմամբ, եւ գոհ մնացած է։

—Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետը Կովկասի նորընտիր փոխարքայ Կոմս Վորոնցով Տաշքովի ընդունելութեան մասնակցելու համար Վրաստանի նախորդ առաջնորդ Տ. Գէորգ Արքեպ. Սուրէնեանը, Սինօդի անդամ Տ. Ցուսիկ Վ.ը եւ Տ. Խորէն արքեպ. Թիֆլիզ ղրկած էր։ Վանքի Մայր եկեղեցւոյն մէջ Տ. Գարեգին արքեպ. փոխարքային ուղղել բարի գալստեան ճառ արտասաներ է։ Կաթուղիին որ մեծ Վորոնցով իշխանին հարազատ թոռն է, ջերմեռանդութեամբ այցելեր է Մայր Եկեղեցւոյն մէջ գտնուած Ս. Ցակոբայ Մասունքին։

⁂ Ռուսիոյ կայսրը չեղեալ հռչակեր է 1891 մարտ 16ի այն հրամանագիրը, որուն համաձայն հայ եկեղեցականներ առանց դատի լոկ վարչական տնօրէնով կրնային պատժոյ ենթարկուիլ։

⁂ Նովոյե Վրեմիա կը գրէ թէ Ս. Հայրապետը խնդրեր է Ներքին գործոց նախարարէն, որպէս զի վերցուի Պլեվէ նախարարին օրով դրուած արգելքը որով դադրած էր Թուրքիայէն գալիք վարդապետներու եպիսկոպոսացումը, Տակաւին յայտնի չէ թէ Պետերպուրկէ ինչ պատասխան տրուած է։

—Երկրագործական մասնագէտ եւ Հալքալիի երկրագործական վարժարանին ուսուցիչ Հայկազն էֆ. Պեկեան կիրակի օր Ազգ. Հիւանդանոց գ՚աց եւ Տնօրէնութեան խնդրանքին վրայ քննեց կանկառները փճացնող թիթեռները, որոնք այս տարի նոյն հաստատութեան շահին մէկ աղբիւրը ցամքեցուցին։ Պեկեան էֆ. մէկ քանի ժամ քննեց, փորձեր կատարեց եւ կարգ մը դեղերով բաղադրութիւն մը շինել տալով՝ անոր գործածութիւնը յանձնարարեց, որպէս զի գէթ առաջիկայ տարի կանկառները չենթարկուին այդ վնասարար թիթեռներու յարձակումներուն։

—Հիւանդանոցի պարտէզին որմափակութիւնը աւարտած է բոլորովին։ Կիրակի օր ճարտարապետ Սափեան էֆ. Համամճեանի հսկողութեամբ երկաթեայ դռները հաստատուեցան, որո՛նք գիւղատնտեսական մասնախումբին ջանքերովը շինուած են։

—Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ եպիսկ. Պալեան որ ժամանակէ մը ի վեր անկողնոյ կը ծառայէր՝ առողջացած ըլլալով, ղրկեր է տեղւոյն Թոմարզայի վանքին գոյքերուն եւ մատակարարութեան վրայ Պատրիարքարանի կողմէ ուզուած տեղեկութիւնները։

—Սպարթայի (Գանեա) Տ. Արսէն քահանան իր նիւթական անձուկ վիճակը նկարագրելով, խնդրած է Պատրիարքարանէն որ այլուր փոխադրեն զինքը։

—Պալուէն նամակներ հասած են Պատրիարքարան, որոնք շնորհակալութիւն եւ գոհունակութիւն կը յայտնեն տեղւոյն առաջն. տեղապահ Տ. Եմմանուէլ վրդ. Պալուեանի բարեջան պաշտօնավարութեանը մասին։

—Եգիպտոսի առաջնորդական ընտրութիւնը՝ յանձին Տ. Մկրտիչ Ծ. Վրդ. Աղաւնունիի՝ Աղեքսանդրիոյ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ ալ ընդունուած ըլլալով, ընտրական տեղեկագիրը Գահիրէէ Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովներուն մասնաւոր յայտագրովը պիտի ղրկուի ի Պատրիարքարան։

—Օմտուրմանի (Սուտան) հայ գաղութին մէջ 13 ոսկի նպաստ հաւաքուած ըլլալով Ս. Էջմիածնի համար, Գահիրէի Առաջնորդարանը ղրկուեր է տեղւոյն գանձանակի արդիւնքը եղող 5½ ոսկիին հետ ղրկուելու համար Մայր Աթոռ։

—Այսօր, Պրուսայէն մայրաքաղաքս կը հասնի Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքեան։ Նոյնպէս Պոլիս կը վերադառնայ Տիկին Երանուհի Բարթող փաշա, որ իր անձնական առողջութիւնը դարմանելու համար Պրուսայի Ջերմուկները գացած էր։

—Մաքսային վերաքննչութեան իրաւաբան-խորհրդականաց դիւանի քարտուղարներէն Գառնիկ Ասըլ էֆ.ի յանձնուած է նոյն վերաքննչութեան ունեցած դատական վճռագիրներու գործադրութեան պաշտօնը։ Գառնիկ էֆ. դատական գործերու մէջ ունեցած կարողութեան եւ փորձառութեան պատճառաւ ծանօթ ըլլալով, տարակոյս չկայ որ իր այս նոր պաշտօնին մէջ անգամ մըն ալ երեւան պիտի բերէ իր ձեռնհասութիւնը։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի վարչութիւն նուազուրդի կը դնէ հինգ հարիւր [illegible] մեծ չէքի վառելափայտի հայթայթումը։ Այս փայտը պէտք է որ վարչութեան կողմէ ցոյց տրուած նմոյշին համաձայն ըլլայ, եւ առանց ծախքի յանձնուի՝

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան.	Չէքի
Կեդրոնատեղիին՝	30
Զինարանին՝	30
Դարըմ-Փաշայի մթերանոցներուն՝	200
Դրօշմաթուղթի ապարանին՝	250

Առժամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1905 յունիս 28|10ին շաբաթ օրը, կէսօրէն երկու ժամ առաջ մինչեւ կէսօրէն երեք ժամ ետքը։

Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ առնուազն 3% զեղչով մը՝ առժամեայ նուազուրդին փակուելէն ետքը մինչեւ յաջորդական երեք օրերու միջոցին։

Երրորդ օրը՝ դիմումները պիտի ընդունուին մինչեւ կէսօրէն ետքը ժամը 3։

Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ նուազուրդին, պարտաւոր են առ ի երաշխաւորութիւն ըլլալիք հայթայթումին 10% դրամական գումար մը ի պահ դնել Վարչութեան կեդր. սնտուկը։

Ցանձնարարութեանց տետրակը այսօրուընէ սկսեալ տրամադրութեանը տակ դրուած է հասարակութեան. որ կրնայ տեղեկութիւն առնուլ անոր մասին՝ մատակարարութեանց ճիւղի գրասենեակէն, կէսօրէն երկու ժամ առաջ մինչեւ կէսօրէն երեք ժամ ետքը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
9|22 Մայիս 1205/1321

3—15

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՇԱՀԵԿԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 30 մայիս.— (Կէս գիշերէն մէկ ժամ ետք).— Թրիպունայի լուրը ոչ միայն հաստատուեցաւ, այլ նաեւ անոր ունեցածէն շատ պակաս է։ Անգլիական, ամերիկեան եւ ճապոնական պաշտօնական հեռագիրները շատ աւելին կը ծանուցանեն առաջին ժամուն իմացուածէն։ Երկար ատենէ ի վեր սպասուած ճակատամարտը սկսաւ ուրբաթ իրիկուան կամ շաբաթ առաւօտ։ Ուրբաթ իրիկուան ռուսական նաւատորմը Քորէայի նեղուցը մտաւ։ Նոյն պահուն ճապոնական թորփիլանաւերը որ անոր կը սպասէին, խիստ թանձր մշուշէ մը օգտուելով, մօտեցան ռուսական նաւատորմին, ամէն կողմէ յարձակելով անոր վրայ։ Արդիւնքը ահաւոր եղաւ։ Քիչ ետքը երկու զրահաւորներ Պորոտինօ եւ Օրէլ, երեք մեծ յածանաւեր եւ երկու փոխադրանաւեր ընկղմեցան։ Ասոր վրայ յուսահատական ճակատամարտ մը սկսաւ շաբաթ օրը եւ տեւեց մինչեւ կիրակի առաւօտ։ Վերջնական արդիւնքը վեր է ամէն գուշակութենէ, եւ շատ հեռուները կ'երթայ։ Թոկօ ծովակալը հեռագրեց Թոքիօ թէ ռուսական տասներեք զանազան տեսակ նաւերը ընկղմած եւ վեց հատ գրաւուած են՝ երկու հազար գերիներով, որոնց մէջ է Նեպոկաթով ծովակալը։ Թոկօ ծովակալը կը յայտարարէ թէ ճապոնական նաւատորմը վնաս չէ կրած։ Այդ յայտարարութիւնը ընդունելի չէ եւ կ'ըսուի թէ Ճապոններն ալ ահագին կորուստներ ունեցած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— (Պաշտօնական).—Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ ռուսական տասներկու մարտանաւեր ընկղմած կամ գրաւուած են Քորէայի նեղուցին մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Շանկայէն հետեւեալը կը հեռագրեն ռուս. գործակալութեան.—Ամէն կողմերէ հեռագիրներ կը հասնին՝ ծանուցանելով թէ նաւային ճակատամարտ մը կատարուեր է Զուշիմա կղզիին եւ Ճափոնի եզերքներուն մէջտեղը՝ ռուսական եւ ճապոնական նաւատորմերուն միջեւ, բայց այդ հեռագիրները դեռ մանրամասն տեղեկութիւն մը չեն հաղորդեր, միայն այն պարագան թէ զօրքի մը նայելով Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստը կը մատնէ այդ ճակատամարտին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զինկթաուէն հետեւեալը կը հեռագրեն Ռէօյթէրի.— «Զինկթաու Բրէս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Ռոժէսթվէնսքիի նաւատորմին ամբողջութիւնը չէ մասնակցած Քորէայի նեղուցին մէջ կատարուած ճակատամարտին։ Հեռագիրը կը յարէ թէ Ճապոնները այդ ճակատամարտին մէջ յածանաւ մը եւ տասը թորփիլանաւ կորսնցուցած են։»

ԹՈՔԻՕ.— (Պաշտօնական).—Թոկօ ծովակալին կողմէ իր կառավարութեան ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ուրբաթ եւ շաբաթ օրերը ռուսական նաւատորմին կրած կորուստը հետեւեալն է.— Երկու զրահաւոր, մէկ եզերապահ զրահաւոր, հինգ յածանաւ եւ կամաւոր նաւատորմէն երկու խոշոր շոգենաւ եւ երեք թորփիլանաւ ընկղմած. նաեւ երկու զրահաւոր, երկու եզերապահ զրահաւոր, կամաւոր նաւատորմէն շոգենաւ մը եւ թորփիլանաւ մը գրաւուած։ Ճապոնները միանգամայն երկու հազար աւելի ռուս նաւաստիներ գերի բռնած են։ Թոկօ ծովակալը կը յարէ թէ ճապոնական նաւատորմը չէ վնասուած։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն հետեւեալը կը հեռագրեն Ռէօյթէրի.—«Նեպոկաթով ծովակալը, երեք հազար նաւաստիներով, գերի ինկաւ Ճապոններուն ձեռքը։ Ռոժէսթվէնսքիի ծովակալը կ'երեւայ թէ փախած է Ճապոններուն հալածանքէն։ Նաւային ճակատամարտը շաբաթ առաւօտ սկսաւ։ Ճապոնները կը շարունակեն հալածել Ռուսերը։

—Թօքիօյէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ ռուսական նաւատորմը կարելի է փճացած նկատել՝ Զուշիմայի ճակատամարտին հետեւանքով։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն՝ թէ ռուսական Պորոտինօ եւ Ալեքսանտր զրահաւորները, Ամիրալ Նախիմով, Տմիթրի Տոնսքոյ, Վլատիմիր-Մոնոմախ, Սվիէթլանա եւ Ժէմչուկ յածանաւերը Քամչաթքա եւ Իրթիշ փոխադրանաւերը ընկղմած են։ Օրէլ եւ Նիքոլա զրահաւորները եւ Ամիրալ Սէնիավին եւ Ամիրալ Ապրաքսին եզերապահներն ալ Ճապոններուն ձեռքը ինկած են։

—Օեամա մարէշալը կը հեռագրէ իր կառավարութեան թէ ռուսական բանակին մէջ մեծ աշխուժութիւն կը տիրէ եւ թէ ընդհարումները յաճախադէպ են եւ աւելի սաստիկ։ Օեամա մարէշալը այնպէս կը կարծէ թէ ռուս զօրավարը յարձակողականի կը պատրաստուի։

ԲԱՐԻԶ.—Ռուսական առնուած վերջին լուրերը Մանչուրիոյ մէջ տեղի ունեցած վերջին ընդհարումներու մասին, Ռուսերուն նպաստաւոր ցոյց կուտան, մինչդեռ ճապոնական հեռագիրները հակառակը կը պնդեն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Ճափոնի դիմումներուն վրայ, Չինաց կառավարութիւնը լուրջ միջոցներ ձեռք առած է՝ չինական նաւահանգիստներուն չէզոքութիւնը յարգել տալու համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՌՈԺԷՍԹՎԷՆՍՔԻ ԶՕՐԱՎԱՐԸ
ՎԻՐԱՒՈՐ ԿԱՄ ՄԵՌԱԾ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը վիրաւորուեցաւ, սակայն յայտնի չէ թէ վէրքը ծանր է թէ թեթեւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը հիւանդ ըլլալով, չէ կրցած մասնակցիլ նաւային ճակատամարտին։

—Հոնկ-Քոնկէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը մեռեր է իր առած վէրքերէն։

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

ԲԱՐԻԶ.—Հավաս հեռագիրներ կը ստանայ՝ հաստատող ռուսական նաւատորմին պարտութիւնը։ Պորոտինօ զրահաւորը, 14,000 թոնինոց, դիւցազնական կռւէ մը ետքը ընկղմեցաւ։ Այդ զրահաւորը որ ճակատամարտին սկիզբները իր ամէնէն կենսական մէկ տեղէն զարնուած էր թորփիլով մը, յուսահատական կռուութեան մը մասնակցեցաւ։ Ալեքսանտր Գ. զրահաւորն ալ, 14,000 թոնինոց բոլորովին ընկղմեցաւ. նաեւ Ամիրալ Նախիմով զրահապատ յածանաւը հազար թոնինոց եւ Տմիթրի Տոնսքոյ 8000 թոնինոց։ Միանգամայն ընկղմեցաւ Վլատիմիր Մոնոմախ զրահապատ յածանաւը Ամիրալ Ուշաքով, եզերապահը, Սվիէթլանա եւ Ժէմչուկ յածանաւերը եւ Քամչաթքա եւ Իրթիշ փոխադրանաւերը։ Ասոնցմէ զատ Ճապոններուն ձեռքը ինկած են Օրէլ զրահաւորը (14,000 թոնինոց, 800 նաւազ եւ 70 թնդանօթ), եւ Նիքոլա Ա. զրահաւորը (10,000 թոնինոց, ծովակալի նաւ). Ամիրալ-Սէնիավին եզերապահը եւ Ամիրալ-Ապրաքսին ալ Ճապոններուն ձեռքը ինկան։ Իսկ Ճապոնները յածանաւ մը եւ տասը թորփիլանաւ կորսնցուցին։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Սէնթրըլ Նիւզ» Թօքիօյի իր թղթակիցէն սա նոր մանրամասնութիւնները ստացած է նաւային ճակատամարտին վրայ.— [illegible] եւ պաշտօնական տեղեկագիրները Թոկօ ծովակալին որ երկու ամիս առաջ պատրաստ եւ Միքատոյին մատուցած ծրագրին համաձայն վարեց ճակատամարտը, կը հաստատեն Ճապոնի կառավարութեան կողմէ նախապէս ստացուած տեղեկութիւնները։ Թոկօ ծովակալը, ճակատամարտը նկարագրելով, կ'ըսէ թէ շաբաթ առաւ. սկսած է։ Ճապոնական նաւատորմը որ պահուըտած էր Ֆու-Զիւս եւ Կոթօ կղզիներուն ետին, Ռուսերուն դէմ ելլելով առաջին անգամ ինք սկսաւ կրակ ընել։ Կռիւը ամբողջ օրը շարունակեց թնդանօթաձգութեամբ մը որ անլսելի սաստկութեամբ կը կատարուէր։ Ռուսական նաւերուն գիծերը Ճապոններէն աւելի անկանոն էին։ Այս վերջինները շարունակ կանոնաւոր վիճակի մէջ պահեցին իրենց ճակատամարտի կարգը։ Գիշերը ճապոնական բազմաթիւ թորփիլանաւեր առանձին հինգ անգամ աւելի յարձակեցան ռուսական մարտանաւերուն վրայ եւ անոնց յարձակման եղանակը ցոյց տուաւ թէ այդ թորփիլանաւերը առաջուընէ զգուշացուած էին իր պաշտօն առնելով ընկղմիլ, բայց զարնել ռուսական զրահաւորները։ Թոկոյի տեղեկագրին նայելով ճապոնական թորփիլանաւերուն խումբը ամբողջովին փճացած է։ Կիրակի առաւ. ճակատամարտը վերսկսաւ եւ բոլոր խոշոր մարտանաւերը մասնակցեցան։ Նաւերու միջեւ ընդհարումներ տեղի ունեցան։ Ռուսները յայտնի կերպով անյուսալի վիճակի մէջ էին, սակայն մեծ հաստատամըտութեամբ կը վարէին ճակատամարտը, ինչ որ հիացմամբ կը յիշէ Թոկօ իր տեղեկագրին մէջ։ Գիշերն ալ շարունակեց կռիւը եւ հակառակորդները իրենց դիրքերուն վրայ մնացին։ Ճապոնական թորփիլներու միաշարքերը վերսկսան յարձակումները՝ յանդգնութեամբ մը եւ ընկղմելու վտանգը արհամարհելով։ Թոկօ գովասանքով կը խօսի անոնց վրայ իր տեղեկագրին մէջ։ Ասանէ ճակատամարտը Ռուսերուն համար յանկարծ պարտութեան հանգամանք մը առաւ։ Ճապոնները կալանաւորեցին զանազան նաւեր եւ գերի բռնեցին Նեպոկաթով ծովակալը եւ երեք հազար աւելի սպայ եւ նաւազ։ Թոկօ չի մանրամասներ Ճապոններուն կորուստը, բայց կ'ըսէ թէ աննշան են. կը յարէ թէ օդը գեղեցիկ է, ինչպէս էր ճակատամարտին երկու օրերուն. ծովը ալեկոծուած էր։

—«Սէնթրըլ Նիւզ» կը ծանուցանէ թէ ռուսական նաւատորմէն եօթը նաւեր միայն մնացած են։ Մեռեալ, վիրաւոր եւ գերի ինկած սպաներուն եւ նաւազներուն թիւն է ինը հազար, նաեւ երեքհարիւր թնդանօթ Ճապոններուն ձեռքը անցած են։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Խարպինէն կը հեռագրեն թէ ռուսական չորս յածանաւեր Վլատիվոսթոք ժամանեցին։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՎԻԷՆՆԱ.— Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու պաշտօն ունեցող օսմ. պատուիրակութիւնը Վիէննա ժամանեց։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ օսմ. դեսպանատան եւ հիւպատոսարանին պաշտօնեաներուն կողմէ։ Պատուիրակութիւնը մինչեւ հինգշաբթի հոս մնալէ ետքը, Պէռլին պիտի ուղեւորի։

ՊԷՇԹԱ.—Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին վերջին նիստին մէջ տեղի ունեցած խորհրդարանական ընդմիջումի մը հետեւանքով երեսփոխան Սթէֆան Բէկլեվիչ կոմսը մենամարտի հրաւիրեց Հէնց երեսփոխանը։ Մենամարտը կատարուելով, մէկ քանի ընդհարումներէ ետքը Բէկլեվիչ մեռաւ՝ կուրծքէն զարնուելով։ Ընդհանուր դատախազը դատ պիտի բանայ։

ՄԱԴՐԻՏ.— Նախկին նախարարապետ Գ. Սիլվէլա մեռաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լոնտոնի «Պանք Էքսչէյնճ»ը սնանկացաւ։ Այս առթիւ իր հաշուեցոյցը ներկայացուց։ Բացը հարիւր հազար անգլիական ոսկի է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 16 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ռ.	96 08
Ամէնէն բարձր գին	»	96 11
Ամէնէն վար գին	»	96 02
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	133 12
Ամէնէն բարձր գին	»	133 25
Ամէնէն վար գին	»	133 12

ԲԱՑՈՒՄ 17 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացն	Ք.Կ.	96 11
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	133 37
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէժի		17 —
Օսմ. Պանքա		— —
Ցունական Պանքա		435 —
Տէրքօս		254 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 55
» ժուիսանս		2 72
» պարտաթուղթ		490 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ		514 —
Թրանուայ		90 —
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		311 —
« » « Բ		268 75
Լավրիոմ		42 —
Անատոլըի երկթ. բաժնեթուղթ		13 55
» » պարտաթղթ.		523 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 30
Բարիզ » »	ֆր.	22 93¾
» » » չէք	»	— —
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21 92

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 12
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 10
Ֆլորին	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Մէթալիք	«	— —
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8 59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		90 75
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	87 37
	գոց.	87 37
Օսմանեան Պանքա		14 63
Ռուսական 1888-1889		88 50
Հելլենական 5 %		52 50
» Մոնոբոլ		54 25
Պուլկարական 1892		99 50
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		104 87
Ճափոնական %		86 50
Թրանսվալ		3 63
Չէրթըրտ		2 06
Փոխանակագիր		25 31¼

ԲԱՐԻԶ, 29 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 70
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղշ.	89 02
	գոց. »	88 95
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	614 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	136 —
Օսմ. մաքսատուն	»	485 —
Օսմ. Ռէժի	»	392 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	507 —
Քրէտի Լիոնէ գուբօնը կտ.	»	1116 —
Իտալական Ռանթ	»	106 45
Սպանիական արտաքին	»	91 92
Աւստրիական	»	101 25
Թրանսվալ	»	92 —
Ռուսական 4 % 1901	»	88 70
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 185
Դրամազեղչ	»	— —

ԻԼԱՆ

Հաճը Արիֆ Իսհաք պէյին Էսէմ վէ Մըհմէտ էֆէնտիլէր զիմմէթինտէ իքինճի մահքէմէի Թիճարէթ իլամըլը մահքումունպիհ օլան ալաճաղընըն թէմինի իչին Գատը գիւղիւնտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ վաքըֆ իքիլէլի ճատտէսինտէ գըրգ պէշ նումէրօ իլէ մուրագգամ օլուպ, ֆէվգընտա իւչ պապ օտալը վէ [illegible] նը հէվիը մուշթէմիլ անէվի 80 լիրա [illegible] պիր պապ քեարկիր [illegible] Մահմուտ էֆ.ին [illegible] Թէճարէթ [illegible] իթիպարէն 15 կիւն մուտտէթլէ մէվգիի միւզայէտէյէ գոնուլմաղլա, [illegible] Մահքէմէի Թիճարէթ իճրա տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 11 մայիս 321

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՎ,
ԵՒ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապէս.— Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բեանազօղլու՝ նախագահ, Պ. Էթիէն Ֆրանկիատիս՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօրասի Եորտանօբուլօ, Մածաս, Է. Էմպիրիքօս, Ա. Լամպրինուտի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սոֆոկլ փողոց, թիւ 6. Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէոս, Վոլօ, Սիրա, Բաթրաս, Քանիա, Քալամաթա, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխատուութիւններ՝ հաշուեբացով եւ արժեթուղթերու եւ ապրանքներու փոխարէն, դրամագլխի փոխանակագիրներ հրապարակ հանել, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական հրամանով վճարումներ Ֆրանսայի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ, հաշուեբացներ, արժեթուղթերու պահպանութիւն, կտրոններու եւ արժեթուղթերու գանձում, սակարանական հրամաններու գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, գնում եւ վաճառում պարգեւատու արժեթուղթերու, ինչպէս Օսմանեան Ազգային Պանքային, Թիւրքական, Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէնի, Վիլ տը Բարիի, Վիլ տը Պրիւքսէլի, Քրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանսի արժեթուղթերուն, կանխիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Աւանդ տրուած դրամի տոկոսները

Ուզուած ատեն դրամ քաշել	3 0/0
Վեց ամսուան համար	3 1/2
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելիի համար	5 —

Տնօրէնութիւն

ՏՈՔԹ. ԷՇՐԷՖ ՊԷՅԻ

ՅՕԴԱՑԱՒԻ ԽԱՐԱՆՆԵՐԸ

«Սէոթիք», մէջքի ցաւ եւ թուլութիւն ունողներ, այս խարանին շնորհիւ կը բուժուին. Նորէն չկրկնուելու ապահովութեամբ [illegible] է, եւ [illegible] կը գործածուի։ Կրակին բանալով լաւ մը տաքցնելէ յետոյ ցաւած տեղը փակցնելու է խարանը, չորս օր վրան պահելով։ Ընդհանուր խարաններուն կեդրոնական մթերանոցը կը գտնուի Սկիւտար, Ունքափանի փողոցը հաստատուած Մանուկեան Լ.Ֆ. Զախարեանի դեղարանը։ Գաւառներէն եղած յանձնարարութիւնները օրը օրին կը կատարուին եւ թղթատարով կը յանձնուին։ Կը գտնուի նաեւ հետեւեալ դեղարաններուն մէջ, Սպարտալի Դիւան մօտ Մէրճան եօքուշը թիւ 1 դեղարանը, Պաքը Ալի Փաշա՝ Պոլսոյ Սալթուլի Լ.Ֆ.ի դեղարանը, Սարաճխանէ պաշը՝ Նիսիմ Լ.Ֆ.ի դեղարանը, եւ Պէյէնտըրլըի մէջ Պորեզեան Լ.Ֆ.ի դեղարանը, Պէշիկթաշ Թրամուէյին կայարանը [illegible] Լ.Ֆ.ի խանութը։ Հատը 5 դրուշ։ Հարիւրին քառասուն զեղչ մեծաքանակ յանձնարարութեանց համար։ 9—10

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ..

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	[illegible]	350
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
Քէսդրիան	10500	[illegible]	300
Լանքասդրիան	9000	[illegible]	350
Ֆիլատէլֆիա	9000	[illegible]	350
Կոլոմպիան	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	Անատոլեան	350
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	200
[illegible]	3700	[illegible]	90
[illegible]	3700	[illegible]	80
Ֆլամինեան	3700	[illegible]	8
Ֆալլիան	3500		

Ապրանքի [illegible] կը խնդրուի [illegible] Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑԵՆԴԻՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 45—50 *[illegible] հին տեղը*

ՔԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Օրէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	454
Լուքանիա	12950	[illegible]	2329
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումբրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2556
[illegible]	7392	Ալկերիա	218
[illegible]	7269	[illegible]	16

Գործակալ առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
30—50 Joly et Seagor

Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

4250

Ցուցադրութիւնը պիտի տեւէ

10/23 էն սկսեալ

15 ՕՐ ՄԻԱՅՆ

4—20

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՔԱՌԼԸՄԱՆ

ԲԵՐԱ, ՍԷՆԹ-ԱՆԹՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ԴԻՄԱՑ

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ ՍԿՍԵԱԼ ԱՄԷՆ ՕՐ

ՃՈԽ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՂԱՆԱԿԻՍ ԱՄԷՆ ՆՈՐՁԵՒՆԵՐՈՒՆ

ԲԱՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ՉԵՂՉՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐՈՎ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՄԱՑ ՑԱՏՈՒԿ

Պլուզներ, Ժիւբօններ, Հովանոցներ եւլն. եւլն.

ՕՔՔԱԶԻՈՆ! ՍՕԼՏ! ՔՈՒՓՕՆ! 14—15

ԷՑԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ

ԻՆՎԷՆՍԻՊԼ ՍԷՅՖ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Էյթուտս Բաթէնթ էնս Լիֆ
Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատուած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի. դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանասթըրի մէջ։

ԵՈՍԹ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յատկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։ 32 46—48

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու [illegible] դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,663,367 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	149,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000 »
1901 *տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս*	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 47—50

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ԲԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութեանց։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԲՐԻՍ, *Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.*
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, *Դրանսատլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.*
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, *նախկին գանձապահ.*
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, *Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.*

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, Քասաժ Քաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն [illegible] որ կարեւոր արդիւնք մը բերած ըլլայ անձնապէս։ 28 11—50

ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով տրուած սիկառի թուղթի վաճառման առթիւ Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկառի թուղթեր ամէն մէկ տետրի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	*վիճակ պիտի շահի*	*Ա*	*թիւ շահողը*	1	*անձ դահեկան*	10000
1	» »	*Բ*	» »	1	» »	1000
2	» »	*Գ*	» »	2	» »	500 *ական*
6	» »	*Դ*	» »	6	» »	300 »
12	» »	*Ե*	» »	12	» »	100 »
28	» »	*Զ*	» »	28	» »	50 »
850	» »	*Է*	» »	850	» »	10 »

900 *թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։*

Ուշադրութիւն. *սիկառի թուղթի տետրեր ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կրնալ մասնակցելու համար։*

Մեր սիկառի թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը անալիզ եղած եւ հաստատուած է ամէնաղնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տետրը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դահեկան 10,000.

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկառի թուղթի տետրի շահող թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան. Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան. Իզմիր. Աթէնասուլու եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 33—104

ԹՈՄԱՍ ՌԻՒԼԱԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գեձօ	1497	Կոզօ	1011	Մալթօ	724	Րօզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	1906	Կրոտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հէրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սփարտա	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէրքատօ	2557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տուսիէօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սորէնտօ	1203
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Բրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրինտօ	841	Տիւմօ	864	Իտալօ	2354	Նէրօ	1033	Թորբօ	3327
Բրֆֆալօ	4481	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5040	Օթէլլօ	4100	Թոլէտօ	1470
Չէլլօ	1871	Էլտօրատօ	1620	Ճէսօ	1080	Օնքարքօ	4036	Թորբինօ	487
Գաբրիօ	1837	Էրազօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քալբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Դազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիբրալ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րէալտօ	1229	Վիլթորիօ	2336
Ճիֆրօ	1831	Ֆրանչիսկօ	4582	Լէրանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1350
Ֆիլօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլոբատօ	4235	Կրկանօ	1243	Լոբէնգօ	3191	Սմէրօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Ալիբբօ *շոգենաւը, նաւապետ Ռէյներս։*
Սիպէրօ *շոգենաւը, նաւապետ Ռէյնըր։*

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Սիբիօ *շոգենաւը, նաւապետ Սթըրտ, յունիս 3ին.*
Թասսօ *շոգենաւը, նաւապետ Թարն, յունիս 15ին.*

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 10 3—50

C^IE RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մայիս

Գշ. 17|30 *Իզմիր, Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սայիտ եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։*

Գշ. 17|30 *Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քէրասոնտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։*

Դշ. 18|31 *Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։*

Եշ. 19|1 *Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազօվ, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւներուն հետ։*

Եշ. 19|1 *Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, երեկուան ժամը 4ին։*

Ուր. 20|2 *Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. երեկուան ժամը 4ին։*

Շբ. 21|3 *Օտեսա. երեկուան ժամը 4ին։* 27—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մայիս 30ին Սերաֆին, *Մարսիլիայէն։*
Յունիս 5ին Իմէրէթի, *Սեւ ծովէն։*
Լիժ, *որ Անվերսէն կը սպասուէր հոս ժամանեց։*

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 30ին Սերաֆին, *Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովոռոսիսք։*
Յունիս 6ին Իմէրէթի, *ուղ. Մարսիլիա։*

Ա. կարգ	*Պորթի*	*համար*	200 *ֆր.*
» »	*Մարսիլիա*	»	160 »
Բ. »	*Պորթի*	»	150 »
» »	*Մարսիլիա*	»	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 48—50 Ի. ՌԸՊՈՒԼ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրկն. ժ. վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէօյ Կամուր ժմ.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմ. Հայտար Փաշա մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. ժմ.	3 22	11 21
1 5	9 28	ժմ. Բէնտիք մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. ժմ.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա »	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէպզէ »	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թավշանճըլ »	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ »	12 23	8 12
3 21	11 56	» Եարըմճա »	11 56	7 43
3 35	12 9	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ »	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմ. Իզմիտ մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն. ժմ.	— —	6 38
5 1		» Գէօյքիւ-Տէրպէնտ »		6 2
5 34		» Սափանճա »		5 32
6 1		» Համիտիէ »		5 14
6 48		» Կէյվէ »		4 18
7 14		» Աք-Հիսար »		3 52
7 49		» Մէքէճէ »		3 23
8 19		» Լէֆքէ »		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան »		2 11
9 0		ժմ. Պիլէճիք մկն.		1 30
9 55		մկն. ժմ.		1 20
1 5		» Քարաքէօյ »		12 30
1 49		» Պօզէիւք »		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ »		11 17
1 9		» Չուքուր Հիսար »		10 44
1 44		ժմ. Էսկի Շէհիր մկն.		10 5
իրկն.				առ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ.223 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ.221 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Քըսըք »	12 45
12 5	» Սապունճի Պունար »	12 3
12 59	» Ալթընթաշ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլըկէօլ Համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Գէօյիւք Չօպանլար »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իսհագլու »	5 10
7 15	» [illegible] »	4 45
7 46	» Աք Շէհիր »	4 23
8 18	» Ազարի քէօյ »	3 43
9 —	» Ջաւուշճը քէօյ »	3 5
9 38	» Իլղըն »	2 33
10 25	[illegible] »	1 39
11 20	[illegible] »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Քուանար-Գառլը »	11 12
1 30	ժմ. Գոնիա մկն.	10 30
իրկն.		առ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ.122 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ.121 խառն Իրկն. ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալփու Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախըր »	7 58
3 9	» Սարըքէօյ »	7 1
3 58	» Պէչէր »	6 4
4 35	» Սաքիլէր »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 3	» Պօլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սինճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
իրկն.		առ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.222 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.324 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.323 խառն Իրկն. ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունտ ժմ.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմ. Քիօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.426 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.425 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. խառն Առաւ. ժ. վ.
6 16		մկն. Ատա-Պազար ժմ.	4 54	
6 34		ժմ. Համիտիէ մկն.		